

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 13 november 2025 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer E. Krijgsman.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk, G. van den Ende, J.D.A. Haubrich en B. van Horck, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Goedenavond. Ik open de vergadering van de gemeenteraad van donderdag 13 november 2025.

Er zijn geen berichten van verhindering ontvangen. Voor de spreektijden houden we de volle drie uur vergadertijd aan. Dat betekent 18 minuten per fractie en 34 minuten voor het college.

Dan de vaststelling van de agenda. Ik meld technisch dat bij agendapunt 9 een gecorrigeerde versie van de Nota Grondbeleid is toegevoegd. Dit betreft een technische correctie van nummering. Zijn er punten bij de vaststelling van de agenda om agendapunten toe te voegen of weg te halen?

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Wij willen een motie vreemd aan de orde van de dag aankondigen over de BOPA. Die hebben we op tijd ingediend.

De **voorzitter:** U vraagt of die kan worden toegevoegd aan de agenda. Ik stel de raad voor om de motie BOPA toe te voegen als agendapunt 11. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Dat agendapunt is bij dezen toegevoegd.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik zou willen vragen of het mogelijk is om agendapunt 10 als hamerstuk te behandelen.

De **voorzitter:** Agendapunt 10 betreft het Rekenkameronderzoek gemeentelijke rollen en taken voor statushouders en gezinsmigranten. Het ordevoorstel is om dat naar de hamerstukkenlijst over te hevelen. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Dat punt is bij dezen toegevoegd aan de hamerstukkenlijst. Ik stel voor dat dat agendapunt 5.6 wordt van de hamerstukkenlijst.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 1 oktober 2025

De **voorzitter:** Er is één voorstel tot wijziging ontvangen. Ik stel voor de gecorrigeerde notulen hierbij vast te stellen.

De gecorrigeerde notulen worden aldus gewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Er wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: Er zijn geen aanmeldingen.

5. Hamerstukken

- 5.1. Opheffen geheimhouding raadsinformatiebrief 73 Stand van zaken woonwagenlocatie in relatie tot Segaar-Arsenaal;**
- 5.2. Verlengen bestaande contract met de huidige accountant voor de verslagjaren 2026 en 2027 (raadsregistratienummer Z/25/106106/471607);**
- 5.3. Zienswijze 2e begrotingswijziging VRHM 2025 (raadsregistratienummer Z/25/103983/464932);**
- 5.4. Zienswijze begrotingswijziging Hecht 2025 (raadsregistratienummer Z/25/103923/464733);**
- 5.5. Marktvisie 2025-2030 (raadsregistratienummer Z/25/104135/465661);**

Deze voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.6. Rekenkameronderzoek gemeentelijke rollen en taken voor statushouders en gezinsmigranten (raadsregistratienummer Z/25/100692/469710)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Wij zijn natuurlijk voor dit voorstel. We willen alleen opmerken dat, zoals in de commissie M&S besloten, aanbeveling 3 ondersteunend is aan het huidige beleid. Het bevorderen van regionale afstemming en de realisatie van meer huisvestingsmogelijkheden zijn geen nieuwe vraagstukken, maar zijn ondersteunend aan het beleid.

De **voorzitter**: Dit is geen stemverklaring, maar een inhoudelijk punt. Maar ik begrijp dat uw fractie voor het voorstel is.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Uitwerkingskader Jan Wagtendonkstraat (raadsregistratienummer Z/25/104110/465235)

De **voorzitter**: Woningcorporatie Rijnhart Wonen heeft het plan om op het huidige trapveldje aan de Jan Wagtendonkstraat een nieuw woongebouw te realiseren met 22 sociale huurwoningen. Met het uitwerkingskader stelt de gemeenteraad de uitgangspunten voor deze ontwikkeling vast.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. In de basis heeft de VVD een positieve grondhouding ten aanzien van dit plan. Al ruim dertien jaar wordt gesproken over woningbouw op deze locatie. Wij zijn dan ook blij dat we dit nu echt gaan realiseren. De woningen zijn hard nodig, maar er zijn wel een aantal punten waar we iets over willen zeggen. Allereerst beseffen we dat het bouwen van nieuwe woningen in een bestaande wijk grote impact heeft op die wijk en op de bewoners. Ik snap dat daar zorgen over zijn. In dit soort gevallen is het de kunst om te zoeken naar een goede balans tussen de belangen van de leefbaarheid in de wijk en anderzijds de belangen van woningbouw, het grote maatschappelijke belang. Vanuit dat oogpunt bezien is de VVD wel tevreden met het voorliggende plan. Ik denk dat dit ontwerp voldoende past in het huidige karakter van de wijk. Kleine aanpassingen zullen wellicht onontkoombaar zijn. Dat hoort ook bij de ontwikkeling en dat is misschien onvermijdelijk, maar we zijn dus geen voorstander meer van radicale veranderingen van het ontwerp of van de inrichting van de openbare ruimte. In de commissievergadering gaf de wethouder aan dat hij het negatieve advies van de commissie Omgevingskwaliteit naast zich neer zou leggen om zo veel mogelijk recht te doen aan de uitkomsten van het participatietraject. Ik hoor graag of dit nog steeds het standpunt van het college is.

Er is veel discussie geweest over de grootte van de woningen en het aantal woningen. Het vloeroppervlak van de woningen wordt in de stukken gesteld op 75 tot 100 vierkante meter. Dat is voor sociale huurwoningen fors, bijzonder groot. Ik moet zeggen dat de nota van afgelopen vrijdag van de wethouder daar verhelderend over is: er wordt gesproken over brutomaten; de nettomaten zouden zomaar 10% à 15% minder kunnen zijn. Dat is een belangrijke nuance, maar ook met die nettomaten is nog steeds sprake van woningen van 85 tot 90 vierkante meter. Ik gun iedereen een grote woning; laat daar geen onduidelijkheid over bestaan, maar ik heb zelf ook in een flat gewoond. Dat was weliswaar geen sociale huur, maar ik woonde daar op minder dan 80 vierkante meter, met mijn gezin. Dat ging prima. Ik hoor dus toch graag van het college hoe ook die nettomaten zich verhouden tot de doelgroep waarvoor wij nu zeggen te willen bouwen.

Ook over het aantal woningen is natuurlijk discussie geweest. Net als andere fracties was de VVD-fractie in de veronderstelling dat er eigenlijk meer woningen gepland waren dan het aantal dat nu in het voorstel staat. Ik heb daarnaar gezocht. Het is inderdaad geen harde norm geweest, zoals het college nu ook stelt. Het college heeft daar net als Rijnhart Wonen een afweging in gemaakt. Eigenlijk kan ik die afwegingen best wel volgen. Ik had het alleen wel prettig gevonden als we die informatie bijvoorbeeld voor de commissievergadering hadden gehad. Ik denk dat de discussie dan anders was verlopen en dat er wellicht minder onrust was geweest. Ik denk dat we hier dan op een andere manier mee om hadden kunnen gaan. Ik vraag het college dus om nog eens te reflecteren op de manier waarop de informatie uiteindelijk verkregen is en waarop wij als raad hierin zijn meegenomen. Wellicht kan daarin een soort volgordelijkheid worden aangegeven.

Ten slotte dien ik motie 368 in, die het college oproept om zich actief in te zetten om het Politiekeurmerk Veilig Wonen vanaf de ontwerpfase mee te nemen in de ontwikkeling van het plangebied. De gedachte daarachter is dat met dit politiekeurmerk de veiligheid en de leefbaarheid van de wijk worden bevorderd. Ik hoop op veel steun. De motie, die mede wordt ingediend door het CDA en Voorschoten Lokaal, luidt:

"Motie 368.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d.13 november 2025,

constaterende dat:

- *het plangebied Jan Wagtendonkstraat ontwikkeld gaat worden ten behoeve van woningbouw;*
- *in het afwegingskader noch in de startnotitie van de Jan Wagtendonkstraat de toepassing van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) is opgenomen;*

overwegende dat:

- *een veilige en leefbare wijk een voorwaarde is voor een goed leefklimaat en het welzijnsniveau van haar bewoners stimuleert;*
- *in een veilige en leefbare wijk zowel de individuele als de maatschappelijke gevolgen van criminaliteit en overlast sterk afnemen;*
- *het PKVW een landelijk erkend instrument is waarmee de fysieke én sociale veiligheid alsmede de leefbaarheid van wijken aantoonbaar wordt bevorderd;*
- *eventuele meerkosten voor het PKVW voor nieuwbouw zeer gering zijn als deze al in de ontwerpfase worden meegenomen;*

verzoekt het college zich actief in te zetten om het PKVW vanaf de ontwerpfase mee te nemen in de ontwikkeling van het plangebied Jan Wagtendonkstraat en de raad hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De eerste keer dat deze gemeenteraad het plan voor woningen op de Jan Wagtendonkstraat te zien of te horen kreeg, was in 2021. Toen werd een lijstje gedeeld waarop deze locatie werd opgevoerd met 46 kleine sociale huurwoningen voor jongeren. Het was op dat moment een plan waarvan men dacht dat er geen bestemmingsplanwijziging voor hoefde te worden uitgevoerd en dat er dus tempo kon worden gemaakt. Vijf jaar later hebben we het er nog

steeds over; dat is dus in ieder geval niet gelukt. We hebben het ook niet over 46 maar over 22 sociale huurwoningen, waarvan er ook nog maar 10 voor jongeren worden gelabeld. Dat is mijn fractie een beetje in het verkeerde keelgat geschoten. Wij snappen best dat er in de loop van het proces gesproken is met de buurt, dat er vanuit de buurt problemen waren en dat men graag had gezien dat het veldje groen was gebleven, maar bij de bestemmingsplanwijziging in 2012 was helaas al besloten dat daar woningen zouden worden gebouwd. Dat was dus een gepasseerd station. Ik begrijp best dat de omwonenden in de inspraak het een en ander hebben gezegd over hoe ze het voor hen zo prettig mogelijk ingericht willen hebben. Dat zou ik ook gedaan hebben, maar tegelijkertijd hebben we ook te maken met een groep mensen die hier een heel groot belang bij hebben maar die niet in de inspraak vertegenwoordigd waren, namelijk de toekomstige bewoners van de Jan Wagtendonkstraat, de jongeren die in Voorschoten wonen en die geen betaalbare woning kunnen vinden. Dat belang vindt de SP zwaarder. Ik heb het in de commissievergadering al gezegd: er zijn 900 mensen actief op zoek naar een woning in Voorschoten en er zijn er vorig jaar 145 toegewezen. Dat is scheef. Er is woningnood en die moet worden opgelost. Het grootste deel van die woningnood zit bij jongeren die op zoek zijn naar goedkope, kleine woningen. Juist die jongeren trekken nu aan het kortste eind, want van de 46 geplande of eerder voor hen bedachte woningen blijven er nu maar 10 over.

Bij een eerder woningbouwplan, de Jan Evertsenlaan, heeft mijn fractie niet voor het voorstel gestemd om daar jongerenwoningen van te maken, met in gedachte dat er een ander plan snel in de raad zou komen, namelijk de Jan Wagtendonkstraat, waarin veel sociale huurwoningen voor jongeren opgenomen zouden worden. Het is dan ook een bittere pil om te slikken dat dat niet het geval is. Het zijn niet alleen minder woningen en er zijn niet alleen slechts tien woningen gelabeld voor jongeren; ze zijn ook heel erg groot. De heer Lavrijsen van de VVD zei daar al iets over. Ook de fractie van de SP gunt iedereen een mooie, grote woning. Wij hebben ook de nota van het college gelezen. Daarin hebben we inderdaad gelezen dat die 75 tot 100 vierkante meter het bruto vloeroppervlak was en dat daar zomaar 10% tot 15% vanaf zou kunnen gaan. De heer Lavrijsen vatte dat zojuist samen als 80 tot 90 vierkante meter vloeroppervlak. Bij sociale huurwoningen is het belangrijk om te weten dat de prijs wordt bepaald met een puntenstelsel, dat lang niet alleen maar wel voor een belangrijk deel afhankelijk is van het aantal vierkante meters woonoppervlak. Ik heb de informatie die we van het college hebben gekregen, ingevoerd in de huurprijscheck van de Huurcommissie. Daarbij ben ik zelfs niet van die 80 vierkante meter van de heer Lavrijsen uitgegaan, maar slechts van 60 vierkante meter. Ik heb ook alle toeters en bellen die je kan bedenken en die je kan invoeren in dat woonsysteem, als te luxe niet ingevoerd. Ik heb dus alleen de simpelste versie gekozen, maar het zijn wel woningen in Voorschoten, dus met een hoge WOZ-waarde, en het zijn nieuwbouwwoningen, dus met een hoog energielabel. Dat levert in combinatie met het vloeroppervlak zoveel punten op dat deze woningen een puntenaantal kregen van 155. Ter vergelijking: de grens voor sociale huur is 143. Dit zijn vanwege deze grootte dus niet eens meer sociale huurwoningen. Natuurlijk zegt de corporatie Rijnhart Wonen: ja, maar we gaan ze wel verhuren voor een sociale huurprijs. Dat geloof ik ook van de corporatie, maar als je de woning eenmaal hebt verhuurd, mag de huur van die woning gewoon doorstijgen met de jaarlijkse huurverhogingen tot de maximaal toegestane huur, die bij deze fictieve woningen ver boven de liberalisatiegrens ligt; dat zeg ik er voor de duidelijkheid bij. Met andere woorden: dit gedachte-experiment geeft aan dat deze woningen wel héél veel vierkante meters hebben voor wat we ervoor wilden, namelijk betaalbare sociale huurwoningen voor jongeren. Daarom kiest de SP ervoor om toch met een paar stapjes terug te gaan richting de eerdere voornemens: meer en kleinere woningen, die bedoeld zijn voor jongeren. Wij dienen daarom amendement 380 in. Daarin vragen wij om in het uitwerkingskader opnieuw te onderzoeken of er een mogelijkheid is voor meer dan 30 sociale huurwoningen, die allemaal worden geormerkt voor starters tot 35 jaar. Dat moet natuurlijk wel binnen de kaders die de raad eerder heeft gesteld. Daardoor leiden meer woningen op hetzelfde oppervlak tot kleinere woningen. Wat ons betreft kunnen wij die keuze verdedigen, hoewel we iedereen een mooie, grote woning gunnen. Het amendement luidt:

"Amendement 380.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 november 2025, gezien het raadsvoorstel nr.7 d.d. 13 november 2025,

constaterende dat:

- a. *in 2021 door de gemeente is gecommuniceerd dat er op de locatie Jan Wagtendonkstraat 46 sociale huurwoningen, met name bedoeld voor jongeren, zouden kunnen worden gebouwd;*
- b. *in het voorliggende uitwerkingskader slechts sprake is van 22 sociale huurwoningen, waarvan 10 gelabeld voor starters tot 35 jaar;*
- c. *het uitwerkingskader spreekt van woningen met een bruto vloeroppervlak van 75-100 m2, een oppervlakte waarbinnen 2 jongerenwoningen kunnen worden gerealiseerd;*
- d. *de woningnood in Voorschoten met name onder jongeren nijpend is;*

van mening dat:

- e. *Voorschoten behoefte heeft aan meer sociale huurwoningen, met name voor startende jongeren;*
- f. *het signaal verkeerd is om op gemeentegrond met de bestemming wonen af te schalen van 46 sociale huurwoningen voor jongeren naar 22 sociale huurwoningen waarvan 10 voor jongeren;*
- g. *een variant van 36 sociale huurwoningen ook met Rijnhart Wonen is besproken;*

Besluit:

Beslispunt 2 toe te voegen:

Aan het college de opdracht te geven om in overleg met Rijnhart Wonen binnen de vastgestelde kaders en het uitwerkingskader een variant te ontwikkelen met meer dan 30 sociale huurwoningen, die allemaal geormerkt worden voor starters tot 35 jaar, waarbij de vloeroppervlakte per woning lager mag zijn om binnen de vastgestelde omvang te blijven."

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Vanaf 2012 heeft dit stukje gemeentegrond de bestemming Wonen. Dat was bekend bij de toenmalige bewoners en de mensen die na 2012 daar zijn komen te wonen. Na jaren getreuzel, slordige procedures, haastig broddelwerk en meer ellende ligt er nu eindelijk een mooi plan dat voldoende gedragen wordt door bijna alle betrokken omwonenden. De participatie is in het verleden niet altijd goed verlopen, maar op dit moment lijken de meeste omwonenden tevreden; niet iedereen, maar dat houdt je altijd. Ik vind het heel mooi dat de buurt de sociale woningbouw omarmd heeft. Ze zijn over alle ellende die hiervoor aanwezig was, heen gestapt en zijn met elkaar in overleg gegaan. De omwonenden in de tegenover gelegen huizenrij hebben samen consensus gevonden en hebben één voorkeur aangegeven: links de parkeervakken, een appartementencomplex met galerij, groen tussen de appartementen en hun huizen en een teruggebracht volume. Dit heeft geleid tot een integraal plan dat recht doet aan de belangen van de verschillende betrokkenen. De woningcorporatie Rijnhart heeft echt geluisterd en heeft een mooi plan gemaakt. Uit de brief die Rijnhart aan alle raadsleden stuurde, wil ik het volgende citeren: "Toen wij, Rijnhart, in 2024 dit project overnamen, troffen wij een situatie aan waarin de participatie volledig was vastgelopen en er begripelijk wantrouwen bestond bij omwonenden. Voor ons was het herstel van het vertrouwen geen bijzaak, maar de voorwaarde om überhaupt tot een goed plan te komen. De afweging die wij hebben gemaakt tussen woningaantal, woningtype en financiële haalbaarheid is daarom onlosmakelijk verbonden met wat omwonenden ons hebben meegegeven over leefbaarheid en groen." Voor Voorschoten Lokaal is dit genoeg om dit uitwerkingskader aan te nemen.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. We kennen allemaal wel iemand die hard op zoek is naar een woning in Voorschoten. Heel veel schrijnende voorbeelden vinden we onder de starters. Ze wonen in een studentenkamertje, willen terug naar Voorschoten of zitten nog bij hun ouders. Het lijkt mij fantastisch als mijn kinderen lang bij me blijven wonen, maar ik kan me ook voorstellen dat ze op een gegeven moment echt weg willen. Hun volwassen leven staat in de koelkast tot ze een eigen plek bemachtigen. Maar die starter alléén komt de woningmarkt niet op, tenzij je een van de zes gelukkigen bent die nu 3 ton kan neerleggen vlak bij mijn huis in de Vlietwijk en daar nu een recent gerenoveerde studio kan bemachtigen. Dit bewijst hoe broodnodig die betaalbare huurwoningen zijn voor starters. Maar gelukkig, tot 2030 komen er in Voorschoten 1.000 woningen bij; toch? De gemeente bepaalt natuurlijk niet helemaal zelf welke soort woningen er komen, maar vanaf zes woningen moet er ten minste één betaalbaar zijn. Dat is allemaal goed nieuws en in de Omgevingsvisie lezen we alleen maar positieve getallen. Dan komt het moment waarop de gemeente zelf grond inbrengt. Dan kan je doorpakken. Dan verwachten bewoners en wij als raad

natuurlijk dat de gemeente echt flink inzet op een flink aantal betaalbare woningen, waaronder ook voor starters. Dat kunnen we ook lezen in de Omgevingsvisie: we richten ons in Voorschoten straks op levensloopbestendige woningen, woningen die geschikt zijn voor de groeiende groep eenpersoonshuishoudens en diverse soorten woningen. Maar anderzijds staat er heel duidelijk dat het belangrijk is om voldoende betaalbare woningen te bouwen voor jongeren, starters en jonge gezinnen. Als deze groep kleiner wordt, komen onze voorzieningen, zoals scholen en sportclubs, onder druk te staan. Dus wat een teleurstelling! Waar en wanneer moeten die woningen dan komen na het lezen van de Omgevingsvisie? Waar blijven ze dan? 45% van 22 woningen is maar 10 woningen. Meer woningen op één plek betekenen vanzelfsprekend ook meer woningen voor die jongeren en die starters. Nu we een brief hebben gekregen van de woningcorporatie en in de recente memo uitleg hebben gekregen van de wethouder begrijpen we wel dat een soort combinatie van bestemmingsplan, uitgangspunten, belangrijke aandachtspunten, de ervaring en het inzicht van de corporatie zelf en niet te vergeten de verwachtingen en de gesprekken met de bewoners tot een mix hebben geleid waardoor er nu eigenlijk een voldongen feit is: het zijn 22 woningen; anders gaat misschien de stekker eruit. Dat maakt het natuurlijk heel erg complex om het nu nog te hebben over: was dit eigenlijk wat we wilden? Voorgaande sprekers zeiden het al: we waren eigenlijk in de veronderstelling dat het een ander aantal zou zijn. Als we feitelijk terugkijken, kunnen we dat eigenlijk nergens echt vinden. We hebben wel wat nieuwsbrieven gehad, maar na de startnotitie van 2023 is het voor de raad een beetje stil geweest. De vraag is dan toch een beetje waar een wethouder dan eigenlijk goed aan doet. Tussen die verwachting van 46 die leefde tot de werkelijkheid, bijna werkelijkheid, nu van 22 zitten allemaal begrijpelijke stappen, maar is dat dan ook hoe het had moeten gaan?

Afsluitend heb ik twee vragen voor de wethouder. Wanneer was de wethouder zelf op de hoogte van het feit dat niet 46 woningen maar om alle voorgenoemde redenen 22 woningen een betere inschatting zou zijn? Wanneer was hij daarvan op de hoogte? Dan is een kwartaal of een maand natuurlijk voldoende; het hoeft niet tot op de dag. Vraag 2: denkt de wethouder dat het er anders uitgezien zou hebben als deze raad en de inwoners van Voorschoten eerder waren meegenomen in het andere aantal woningen, dus niet 46 maar 22, en als wij eerder hadden beseft dat alles wat wij meegegeven hebben vanuit het college, vanuit de raad of vanuit het bestemmingsplan, hiertoe zou leiden? Denkt de wethouder dat wij in de raad daar dan misschien nog een discussie over gehad zouden hebben en dat er dan vandaag een ander voorstel zou hebben gelegen?

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Voordat ik begin met het agendapunt een kleine huishoudelijke mededeling. Als CDA hebben we wat cadeautjes meegenomen. We kregen een oproep: "Sinterklaas bestaat; dáár zit ze". Collega Esther Mieremet van D66 appte ons namelijk met de vraag of wij cadeautjes mee wilden nemen. Die hebben we; we gaan ze straks inleveren voor een hartstikke goed doel.

Dan over het agendapunt. Voor het CDA is wonen een belangrijke prioriteit. Het CDA wil bouwen voor Voorschoten. Ik hoop dat wij vanavond erop uitkomen dat we 22 nieuwe woningen toevoegen in Voorschoten voor 22 gezinnen, ouderen, jongeren of anderen, zodat we die blij kunnen maken met een betaalbare woning. Ik ben het ermee eens dat het er eigenlijk te weinig zijn. Liever hadden we er meer gehad, maar tegelijkertijd ben ik blij dat die 22 er wel komen. Je ziet maar weer dat we als coalitie redelijk goed op één lijn liggen, want ik had exact de passage in de brief van Rijnhart gemarkeerd die mevrouw Persoon zojuist heeft voorgelezen. Het participatietraject was pijnlijk. Een nieuwe corporatie deed haar intrede en er ligt nu een plan. Het CDA steunt dat plan volmondig. Er zijn hier insprekers geweest bij de commissievergadering met complimenten voor dat participatietraject. Dat is goed en dat verdient een compliment aan de wethouder en ook aan de corporatie. De corporatie is bij ons langs geweest en ik ben zelf ook bij de participatieavond geweest. Ik heb met de bewoners gesproken en ik vond en vind dat Rijnhart dat goed heeft gedaan. Na een lang traject is er een uitkomst. Hoewel niet iedereen tevreden is - dat snap ik ook - is er een uitkomst, na een lang traject. Dat vind ik goed. Ik vind het dan ook lastig om nu te zeggen dat we toch die aantallen woningen moeten verhogen. Ik ben daar terughoudend in. Rijnhart zegt dat dit voor Rijnhart het maximaal haalbare is. Dat zijn ook mensen die het liefst meer woningen hadden gebouwd, maar zij hebben het participatietraject gezien en dit is voor hen het maximaal haalbare. Wij vinden dit een belangrijk punt om mee te nemen.

Ik heb wel een punt van aandacht, want er is iets bijzonders aan hand op het punt van de papierhandel. We hebben in korte tijd twee brieven gekregen. Er was veel onduidelijkheid over de oppervlakte en over het moment waarop gekozen is voor minder woningen. Naar aanleiding van de

commissievergadering zou er een extra brief komen. Op 7 november kwam die brief naar de raad. Tegelijkertijd, op dezelfde dag, kwam er een brief van de woningcorporatie, van Rijnhart. In die twee brieven staan aanvullende zaken. Zo staat in de brief van de wethouder over de huurprijzen dat "er geen eenduidig antwoord op te geven is hoe hoog ze zijn". Maar in de brief van Rijnhart van dezelfde datum staat dat de huurprijzen vallen onder de eerste of tweede aftoppingsgrens van € 682,96 voor een tweepersoonshuishouden of € 731,93 voor een meerpersoonshuishouden.

De heer **Maassen** (SP): Ik krijg de brief niet gauw in mijn mailbox omhoog getoverd, maar daarin stond volgens mij dat een deel van de woningen onder de eerste of tweede aftoppingsgrens zou worden aangeboden, dus niet allemaal. Uit mijn hoofd zeg ik dat er "30% van de woningen" stond.

De heer **Van Horck** (CDA): Dat klopt en "de overige woningen vallen onder de grens voor een dienst van algemeen economisch belang van € 900,07." Dat klopt helemaal.

De heer **Maassen** (SP): Ik weet niet hoeveel ervaring de heer Van Horck heeft met hoe huurprijzen precies werken, maar wat vond u van het betoog dat ik daar zojuist over heb gehouden, namelijk dat die woningen misschien wel een starthuur van die prijzen kunnen hebben, maar dat de huur vervolgens door kan stijgen tot een maximale huur die in overeenstemming is met het puntenaantal en die veel hoger kan uitvallen?

De heer **Van Horck** (CDA): Dat vind ik een interessante vraag. Het punt is alleen dat het mij daar even niet om gaat bij het punt dat ik nu wil maken. Het gaat mij erom dat er twee verschillende punten stonden. In de brief van de wethouder stond: we kunnen niks zeggen over de huurprijzen. Aan de andere kant zie ik heel veel details in de brief van Rijnhart Wonen. Ik ben het met u eens: ik heb het liefst dat die huurprijzen zo laag mogelijk en zo betaalbaar mogelijk blijven.

In de brief van de wethouder staan een aantal algemene zaken over de doelgroepen. In de brief van Rijnhart staat iets meer gedetailleerde informatie over de doelgroepen. Er staat ook dat er, waar mogelijk, bij tien woningen voorrang is voor jongeren met een lokale binding. In de brief van Rijnhart lees ik meer en gedetailleerdere informatie dan in de brief van de wethouder. Mijn vraag daarover is: waarom is er gekozen voor twee aparte brieven en waarom kon dit niet op één moment naar de raad gestuurd worden? Dit was immers belangrijke informatie die we graag zo snel mogelijk hadden willen hebben, want ik denk dat heel veel discussie die in de commissievergadering is geweest, met deze brief voorkomen had kunnen worden.

Ik ben blij dat er gebouwd gaat worden. Ik deel de nasmaak, want liever hadden we er meer gehad, maar tegelijkertijd ben ik blij dat we nu een besluit hebben genomen met draagvlak. Zoals collega Persoon al zei, voelen ook de bewoners zich hier comfortabel bij. We hebben nu ook een eerste project, waarvan Rijnhart zegt: dit is wat wij maximaal haalbaar vinden. Er komen straks 22 nieuwe woningen en we kunnen straks 22 nieuwe gezinnen, jongeren en ook starters een nieuw thuis geven in Voorschoten.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Vanavond heeft u de primeur: ik ga niet meer met een laptop voor mijn neus spreken, want ik heb mij voorgenomen - want het is vandaag 13 november - om dat vanaf nu zonder papier te doen. Mocht het misgaan, niet lachen!

We hebben al heel veel woorden gehoord. Eigenlijk heb ik niks gehoord waar ik het niet mee eens ben. Ik wil dat dus niet allemaal herhalen. Het is belangrijk om aan de slag te gaan. Eigenlijk vind ik dit ook een moment om naar onszelf te kijken. We hebben eerder gehoord over 46 woningen en het zijn er 22 geworden. Dat is hartstikke jammer, maar we hebben dat zelf eigenlijk ook niet zo heel goed gedaan, want we hadden natuurlijk in de startnotitie moeten opnemen dat we 46 woningen wilden bouwen. Wat ik nu ook heb geleerd - ik draai al wat langer mee, maar je leert steeds weer meer - is dat wij als raad ook beter moeten nadenken over oppervlaktes: wat is een minimale oppervlakte per woning en wat is een maximale oppervlakte per woning? Nu hebben we het college vrij spel gegeven en we hebben de corporatie vrij spel gegeven. En dan gaan we mopperen dat het eigenlijk toch niet helemaal is wat wij willen. Dat is natuurlijk niet helemaal fair.

Dan over participatie. Het is natuurlijk een gedoe geweest. Dat zien we vaker terug in Voorschoten. Ik noem de knippen en ik noem Adegeest, waar het niet helemaal lekker ging. Bij de Jan Evertsenlaan ging het niet helemaal lekker. Er was er nog eentje waar het niet helemaal lekker ging, maar daar kan ik nu even niet opkomen. In de vorige periode hadden wij ook allerlei

projecten waarin het niet lekker ging met de participatie. Daar viel de oppositie heel vaak de coalitie over aan. Dat ben ik niet van plan, maar ik vind wel dat dit voor ons een les moet zijn om eens na te denken over waar het nog beter kan met de participatie, want het rammelt elke keer weer. Volgens mij zijn er nog wat slagen te maken.

Ik hoop van de wethouder te horen wanneer en waar er voor jongeren gebouwd gaat worden, want we vinden allemaal dat het heel hard nodig is dat voor hen gebouwd gaat worden. Tot slot wil ik meegeven dat de verhuisketen in werking wordt gezet. We bouwen niet specifiek voor jongeren, maar er wordt wel een keten in werking gezet, waardoor er uiteindelijk toch wel weer plekken voor jongeren komen. Misschien is het dus helemaal niet zo héél slecht als wij nu laten voorkomen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat ik bij dit dossier een knoop in mijn buik heb. Aan de ene kant zie ik een wethouder die met volle inzet werkt aan de woningbouwopgave hier in Voorschoten, die zich vastbijt, die tempo wil maken en die daar het beste mee voor heeft. Maar ik zie ook dat in al die Sturm und Drang om door te pakken, de raad soms een beetje wordt vergeten, ook in dit dossier. Dat doet iets met mij. De heer Lavrijsen en de heer Van Horck refereerden daar in hun bijdragen al aan. Wij willen niets liever dan meewerken aan oplossingen. We snakken als PvdA-fractie naar voortgang, naar betaalbare woningen voor jongeren, starters en mensen die op dit moment geen kant op kunnen. Maar we kunnen die rol alleen goed vervullen als we tijdig en volledig worden geïnformeerd. Dat gebeurt simpelweg te vaak niet, ook in dit dossier. Bij de Jan Wagtendonkstraat hoorden we pas in een vrij laat stadium dat het aantal woningen van 46 naar 22 was teruggebracht. Dat is niet alleen teleurstellend; het roept ook vragen op. Waarom wist de raad dit niet eerder? Betaalbare woningen zijn hét thema van de afgelopen jaren geweest, raadsbreed. We hebben over dit dossier tal van vragen gesteld, mondeling en schriftelijk. Op het laatste moment hebben we een memo gekregen van de wethouder, een adhesiebetuiging van de woningcorporatie Rijnhart voor de plannen. Die had ik, met alle uitleg, ook veel eerder willen hebben, want ik vind die uitleg van Rijnhart helder en tot op zekere hoogte echt begrijpelijk, maar waarom zijn in het begin niet meer woningopties uitgewerkt? Ik snap dat niet; wie heeft die keuze gemaakt? En hoe zorgen we ervoor dat dit in de toekomst anders gaat? Ik hoor daar echt graag een reactie op van de wethouder.

Het blijft niet bij één dossier hier in Voorschoten. We zien dit terug bij het project van de Jan Evertsenlaan, bij de woonwagens, bij de flexwoningen en bij de anterieure overeenkomst van Starrenburg III. Steeds hebben we weer het gevoel dat besluiten al zijn genomen voordat de raad hierover kan meepraten.

Ik begin met de Jan Evertsenlaan. De raad heeft in mei 2023 een amendement aangenomen. In september van datzelfde jaar bleek dat dat amendement niet uitvoerbaar was, maar de raad hoorde dit pas veel later, pas bij de behandeling van de nieuwe plannen in 2025; dat is twee jaar later. Dat roept de vraag op waarom zo'n belangrijk gegeven, de onuitvoerbaarheid van een aangenomen raadsbesluit, niet meteen met de raad is gedeeld. Als we dat eerder hadden geweten, hadden we samen kunnen kijken naar alternatieven. Nu kregen we het pas te horen toen de schade al was aangericht en we mochten tekenen bij het kruisje.

Dan het woonwagendossier, even ter herinnering voor onze raad. De wethouder heeft in maart 2024 een anterieure overeenkomst gesloten. De afspraak was toen dat de woonwagens per 1 januari weg zouden zijn. De projectontwikkelaar heeft toen slim onderhandeld en heeft de zaak voor slechts € 100.000 afgekocht. Dat was wat ons betreft een dramatisch dieptepunt. Doordat de gemeente haar belangen toen niet goed heeft verdedigd, discussieerden we toen in de raad over de ruggen van onze woonwagengewoners.

Wat nog zorgwekkender was in dit dossier, was dat het college niet precies wist wanneer deze overeenkomst voor het eerst ambtelijk al was gesloten met de projectontwikkelaar. Dit lijkt toen zonder enige afstemming met het college te zijn gebeurd. Dat was dus niet alleen niet aan het stuur zitten, maar niet eens weten waar het stuur zit. Het college is toen voor voldongen feiten geplaatst en, erger nog, wij als raad dus ook. Dat is wat mij betreft echt onacceptabel.

Dan de flexwoningen, het vierde voorbeeld. Maanden en maanden is daaraan gewerkt, met heel veel ambtelijke capaciteit, participatie, communicatie. Inwoners zijn betrokken en heel veel verwachtingen zijn gewekt. En dan horen we pas tijdens de raadsbehandeling dat de wethouder het hele project stop heeft gezet, in de eerste plaats omdat het financieel eigenlijk niet uitkomt.

Dat is natuurlijk zonde van alle tijd en energie geweest. Die hadden we aan iets anders kunnen besteden, aan die betaalbare woningen.

En dan Starrenburg III. In december 2024 is een anterieure overeenkomst getekend vlak voordat de nieuwe, hogere percentages betaalbare woningen per 1 januari 2025 van kracht werden in de nieuwe Woonvisie. Dat was dus een cruciaal moment. De raad hoorde dit pas achteraf. Ook hier weer geen overleg, geen voorafgaande politieke afweging, maar een voldongen feit waarmee we geconfronteerd werden.

Ik vond de opmerking van mevrouw Schroot dat wij altijd ook naar onszelf moeten kijken terecht, maar de voorbeelden die ik hier aanhaal, hebben niks te maken met de vraag of de raad hierin tekort is geschoten, maar hebben alles te maken met de actieve informatieplicht die volgens mij in alle vijf die zaken echt geschonden is. We zien een patroon van te laat informeren, onvolledig informeren of besluiten nemen zonder voorafgaande politieke afweging. Dat raakt wat mij betreft de kern van goed bestuur, want zonder tijdige informatie kan de raad zijn rol gewoon niet goed uitoefenen. Als dat keer op keer gebeurt, brokkelt het vertrouwen af, niet alleen tussen de raad en het college, maar ook tussen gemeente en inwoners.

Dat is dus waar de knoop in mijn buik vandaan komt. Nogmaals, ik zie de inzet en het harde werken van deze wethouder en ik zie ook dat woningbouwprojecten soms complex van aard zijn en dat je niet alles onder controle kan krijgen, maar ik zie ook de schade en de frustratie die ontstaan als een raad niet tijdig wordt meegenomen. Eerlijk gezegd worstel ik met wat ik daarmee moet. Ik wil niet tegenover de wethouder staan, maar naast hem staan en samen aan meer betaalbare woningen werken. Dát is het doel, maar daarvoor is wel nodig dat we als raad grip krijgen, dat we kunnen vertrouwen op tijdige en volledige informatievoorziening. Daarom wil ik naast mijn eerste vraag in de inleiding de volgende drie vragen aan de wethouder stellen. Ziet de wethouder zelf ook dat er een patroon zit in de manier waarop de raad bij woningbouwdossiers te laat wordt meegenomen, specifiek in het geval van de Jan Wagtendonkstraat? Wat gaat hij concreet doen om dit structureel te verbeteren, niet alleen in de communicatie maar ook in de besluitvorming zelf? En hoe zorgt hij ervoor dat de raad voortaan op tijd wordt betrokken bij wijzigingen in woningbouwprogramma's, zodat we niet meer voor voldongen feiten komen te staan?

De **voorzitter**: Het woord is aan wethouder Van der Elst voor het beantwoorden van de vragen en voor de reactie op het amendement en de motie.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik heb me voorgenomen om toch te beginnen met een iets breder antwoord. Als u vraagt of hier een wethouder staat die van mening is dat alles spic en span, supersnel en probleemloos verloopt in de woningbouw, is het antwoord een volmondig nee. Ik kan iedereen die dat ook vindt, wat dat betreft dus een hand geven. Dat is ondanks - dat wil ik met nadruk stellen - de dagelijkse maximale inzet van de fantastische ambtenaren die we hebben en die zich elke dag weer opnieuw inzetten voor de dossiers en de projecten. Ik zal er ook niet naar verwijzen dat ook elders in Nederland woningbouwprojecten niet snel vlot getrokken worden. Ik kijk liever zelf in de spiegel. In dat verband heb ik een paar opmerkingen.

Wat de Jan Wagtendonkstraat betreft denk ik dat we op basis van voortschrijdend inzicht samen kunnen stellen dat we achteraf bekeken in mei 2023 in de startnotitie een aantal woningen hadden kunnen opnemen. Daarin staat een lange reeks uitgangspunten en criteria, maar niet het aantal woningen. Dat kader is vervolgens meegegeven, eerst aan De Sleutels en daarna aan Rijnhart. Binnen dat kader is er nu een voorstel teruggekomen. Ik trek het me persoonlijk zeer aan dat we toen samen niet gekomen zijn tot het punt van: moet er niet een aantal woningen in? Als dat hoog was geweest, had het maar zo kunnen zijn dat er nu niet een ruimtelijk kader had voorgelegen, maar we hebben dat verzuimd. Daarmee haak ik meteen in op een paar vragen en ook op de oproep van de heer Posthuma: wat ga je nu beter doen? We zouden dit dus met elkaar moeten voorkomen en ik zal daartoe mijn uiterste best doen.

Ten tweede de rol- en taakverdeling. Terugkijkend naar de vergadering van de commissie WRG op 9 oktober - ik heb het op de band zelfs een paar keer teruggekeken - stel ik iets vast waarvan ik hoop dat ik dat met u mag delen, zodat we daar samen hetzelfde over denken. Een behoorlijk deel van dat debat ging over de combinatie van het aantal woningen, de oppervlakte en de parkeerruimte. Daarmee zijn wij, inclusief mijzelf, samen afgedwaald. We zijn eigenlijk op de stoel van de projectontwikkelaar terechtgekomen, maar dat zijn we helemaal niet. We hebben kaders

meegegeven en binnen die kaders is er een voorstel gekomen. Als we het bij nader inzien niet eens zijn met die kaders, is dat een heel andere discussie; die hadden we in 2023 moeten voeren. Ik ben er dus mede debet aan. Ik ben meegegaan in uw gedachte: hoe past het precies, hoe verhoudt het zich tot de parkeerplekken enzovoort? Maar dat is echt aan degene die een uitwerkingskader moet opstellen en met een programma moet komen.

De heer **Maassen** (SP): Is de wethouder met mij van mening dat het invullen van de kaders op verschillende manieren kan en dat juist die invulling tot die discussie heeft geleid?

Wethouder **Van der Elst**: Tot op zekere hoogte, maar er is natuurlijk een voorstel gekomen, een nieuw ruimtelijk kader dat past binnen de kaders. Als er toen in de startnotitie iets gezegd was over aantallen woningen, had het binnen dat kader moeten passen. Dat was dan richtinggevend geweest. Die richting is niet meegegeven.

De heer **Maassen** (SP): Dat ben ik dan weer met de wethouder eens: dat was inderdaad beter geweest. Maar dat neemt nog steeds niet weg dat je erover van mening kan verschillen of de invulling van het kader de meest optimale is en dat je daar uiteindelijk als gemeente over gaat.

Wethouder **Van der Elst**: Dat ben ik dan weer met de heer Maassen eens; dat klopt. En we willen natuurlijk ook meer woningen, maar niet alléén meer woningen, want zij moeten ook aan criteria voldoen, passend en toekomstbestendig zijn enzovoort.

In antwoord op de vragen van de heer Lavrijsen van de VVD: ja, we leggen het advies van de commissie Omgevingskwaliteit nog steeds naast ons neer. Daar verandert niks aan. We vinden dat wel vervelend, maar we hebben eigenlijk weinig keus, want we vinden in dit verband het belang van het participatieproces en datgene wat we nu samen met omwonenden als voorstel aan u voorleggen toch prevaleren.

Die 65 vierkante meter is netto gebruikt oppervlak. Dat kunt u terugvinden in de brief van Rijnhart Wonen, van de heer Mommers. Met de doelgroepen zoals besproken zie ik geen strijdigheid tussen de brief van Rijnhart Wonen, het memo dat we zelf hebben opgesteld en wat eerder is vastgesteld. Het is een uitwerking.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik heb niet gezegd dat de brieven strijdig zijn met elkaar of met datgene wat in het raadsvoorstel staat. Het gaat mij erom dat mij opvalt dat ook het netto vloeroppervlak behoorlijk fors is voor de doelgroepen waarvoor gebouwd gaat worden. Dat heeft dus niet zoveel met tegenstrijdigheid te maken. Kunt u daar een reactie op geven?

Wethouder **Van der Elst**: Graag. Ik verwijs daarin naar de brief van Rijnhart, waarin zij aangeven waarom zij tot dit oppervlakte en dit type woningen komen, inclusief wat daar verder aan hangt qua DAEB en huurprijzen. Ik kom daar straks op terug. Ik denk dus dat in de brief van Rijnhart de motivatie te vinden is van deze woningen, deze maat en dus ook dit aantal.

Meerdere fracties gaven aan dat het beter en overzichtelijker was geweest als het memo dat u door het college is toegezegd en toegestuurd - dat is donderdag of vrijdag bij u geland - en de brief van Rijnhart Wonen tegelijkertijd waren geweest. Daar was ook op aangestuurd, maar dat is om praktische redenen niet gelukt. Er was ergens nog een training en iemand was afwezig. Zo is het gekomen. Gelukkig heeft u ze wel gekregen. Ze staan los van elkaar. Het moge duidelijk zijn dat de brief van Rijnhart ook echt van Rijnhart is en niet van ons. We hebben er wel over gesproken dat we behoefte hebben aan nadere uitleg en nadere duiding. Dat hadden we beter voor en tijdens de commissievergadering kunnen doen. Dat is met terugwerkende kracht een feit dat ik tot mij neem. Mocht er ooit onduidelijkheid zijn, dan moeten we dus van tevoren proberen te achterhalen waar de kritieke punten bij de raad liggen. We waren ervan uitgegaan dat we, gegeven de lange periode waarin we zeker ook met de omwonenden aan de slag gegaan zijn, heel blij zijn dat er nu eindelijk een werkbaar voorstel is, maar het bleek dat we toch nadrukkelijker moesten ingaan op woningmaat en aantallen woningen. Dat heeft bij andere woningbouwprojecten een ondergeschikte rol gespeeld, want toen ging het veel meer over volume, groenbeheer enzovoort. Dat hadden we dus anders kunnen doen; dat geef ik toe.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik wil bij de wethouder checken wanneer het is opgestuurd en wanneer hij het eigenlijk had willen opsturen. Hoeveel dagen zitten daartussen?

Wethouder **Van der Elst**: De vraag is gesteld de dag na de commissievergadering van 9 oktober. Daar is de oorzaak. Ze zijn ergens in de tweede helft van vorige week samengekomen. Ik weet niet precies hoe laat het een en ander bij de griffie aangekomen is en vervolgens bij u geland is, want ik zie die post niet allemaal. Het had tegelijkertijd moeten zijn, maar de feiten checkend, betekent dit dat ik 'm niet eerder heb zien langskomen dan in de tweede helft van vorige week, terwijl de aanleiding natuurlijk ligt op 9 oktober.

De heer **Posthuma** (PvdA): De wethouder houdt een heel betoog over iets wat volgens mij een paar dagen extra vertraging heeft opgeleverd, maar volgens mij wordt het punt gemaakt dat die stukken eigenlijk in een veel eerder stadium bij de raad hadden moeten liggen en dat de paar dagen waarvoor de wethouder nu met excuses komt, helemaal niet ter zake doen.

Wethouder **Van der Elst**: Nou, "excuses" ... Ik geef aan dat ik het liever voor de commissievergadering had gehad. Met terugwerkende kracht denk ik dat dat relevant was geweest. Dan hadden we in de commissie een heel andere discussie met elkaar gehad. Dat is een mea culpa: we hadden dat beter kunnen doen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Volgens mij bent u op dit moment de raad verkeerd aan het informeren, ook al gaat het maar om een heel klein ding. We hebben namelijk pas in de commissievergadering om die informatie gevraagd. U doet nu voorkomen alsof u die informatie eerder had kunnen aanleveren, maar dat was helemaal niet het geval. Ik snap dus niet zo goed wat u nu aan het doen bent.

Wethouder **Van der Elst**: Dan zal ik nadere duiding geven aan wat ik aan het doen ben. Op basis van voortschrijdend inzicht terugkijkend kom ik tot de conclusie dat we achteraf bekeken die aanvullende informatie beter vóór de commissievergadering bij u beschikbaar hadden kunnen stellen, maar dat inzicht had ik nog niet op de dag van de commissievergadering. Daar komt het dus vandaan.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik stel vast dat het betoog van de wethouder op dit kleine vlak, dat volgens mij eigenlijk niet zoveel om het lijf heeft, volgens mij feitelijk niet klopt.

Wethouder **Van der Elst**: Ik herken dat niet, maar ik ga toch maar even door. Ik geloof dat het feitelijk wel is wat het is.

Wat we op basis van voortschrijdend inzicht ook hadden kunnen doen, is de heer Mommers van Rijnhart Wonen uitnodigen om in te spreken tijdens de commissievergadering of we hadden anderszins een technische sessie kunnen geven. Er zitten dus wel degelijk elementen van voortschrijdend inzicht in. Ik kijk echt in die spiegel en ik geloof niet dat ik het allemaal helemaal goed gedaan heb, maar we zijn nu waar we zijn.

De VVD: motie 368 lijkt ons een prima plan. In de woonbesluiten staat al iets over veiligheid, maar dat gaat niet zover als dit. De motie is dus geenszins overbodig; zij voegt iets toe. Wij gaan graag ons best doen om de motie te integreren in het plan. We adviseren dus om de motie aan te nemen.

Dan de inbreng van de heer Maassen van de SP. Die 46 woningen waar ooit over gesproken is, zijn in de krant beland en er is zelfs een lijstje geweest met planning of zo. Daar is nooit enige onderbouwing onder geweest. Dat is een pijltje dat ooit gegooid is. Meer dan dat is het niet.

De heer **Maassen** (SP): Kan de wethouder dan aangeven over welk aantal in eerste instantie in 2021 de inspraak met de omwonenden is gegaan?

Wethouder **Van der Elst**: Nee, dat weet ik niet uit mijn hoofd, maar als dat 46 geweest is ... Dat vermoed ik, want dat heeft in de krant gestaan en er is toen veel emotie ontstaan. Dat is ook begrijpelijk, want die participatie is toen, voor zover zij er überhaupt was, niet best verlopen en omwonenden hebben dingen uit de krant moeten vernemen. Ik neem aan dat er toen naar aanleiding van dat krantenartikel over 46 gesproken is.

10 woningen voor jongeren. Terecht heeft mevrouw Schroot van D66 opgemerkt dat je met die reguliere doelgroep natuurlijk wel een verhuisketen in gang zet. Wellicht is professor Boelhouwer u

bekend; die verschijnt bijna om de dag op televisie over woningbouw. Hij zegt vaak: trek de woningbouw nu los in Nederland door juist voor ouderen te bouwen, want je trekt dan drie verhuizingen achter je aan. Uiteindelijk bereik je dan ook jongeren en starters. Ik heb gisteren een gesprek gehad met de heer Mommers van Rijnhart naar aanleiding van een opmerking die ik al eerder begrepen had van de heer Maassen. Deze woningen hebben 65 meter gebruiksoppervlak; dat worden ze, niet groter en niet kleiner. Het blijven DAEB-woningen en ze blijven verhuurd worden onder de liberalisatiegrens. Daar komt bij dat de huurprijswetgeving, die weleens een keer zou kunnen veranderen, niet iets is waarmee we in de gemeenteraad van Voorschoten veel kunnen doen, want die komt van boven op ons af. En we praten over woningen die je 60 jaar wil gaan verhuren. Wat er in die hele verre toekomst gebeurt, gaat mij op dit moment boven de pet, maar DAEB wordt het en die 143 punten betekent niet dat we op een middenhuurprijs gaan verhuren, ook niet na een verhuizing. Dat is mij verzekerd.

De heer **Maassen** (SP): Daar kan de wethouder anterieur het een en ander over vastleggen met de zogenaamde instandhoudingstermijn. Ik dring er bij hem op aan om dat te doen, maar er is nog een ander probleem. Ik besef dat het een heel ingewikkeld, technisch huurprijswetgevingsdingetje is, maar als je een contract sluit voor een sociale huurwoning en als de aanvangshuur onder de liberalisatiegrens is, dan heb je gedurende je hele contract een sociale huurwoning, met alle rechten en plichten die daarbij horen. Maar als het puntenaantal van die woning hoger is dan de liberalisatiegrens, kan de huur die jij moet betalen door de jaarlijkse huurverhoging wel degelijk hoger uitpakken dan ongeveer € 900, wat nu de liberalisatiegrens is. Ik maak me er zorgen over dat deze woningen straks in naam sociale huurwoningen zijn maar in betaalde huur niet en dat zij juist voor die doelgroep, die zo hard die woningen nodig heeft, niet betaalbaar is.

Wethouder **Van der Elst**: De systematiek is mij bekend, evenals de grens van 143 punten, maar mij is verzekerd dat we onder de liberalisatiegrens blijven. Als u dat comfort geeft, wil ik toezeggen om mijn uiterste best te doen om dat, voor zover dat nog niet duidelijk genoeg is, in de anterieure overeenkomst vast te leggen. Dat is dus een concrete toezegging: ik ga mijn best daarvoor doen.

De **voorzitter**: Prima, dat schrijf ik op.

De heer **Posthuma** (PvdA): De wethouder refereerde er zojuist aan dat de 46 woningen in de media bestaan en impliceerde daarmee dat de media daar wellicht de schuld van hebben. Het is de eigen woordvoerder van de gemeente geweest die gewezen heeft op de Woo-verzoeken die zijn gedaan. Daaruit is informatie naar voren gekomen. De woordvoerder heeft toen zelf de media laten weten dat het om 46 woningen gaat. Het lijkt me dus niet zo gek dat wij dachten dat het om 46 woningen ging. Graag een reflectie daarop van de wethouder.

Wethouder **Van der Elst**: Prima. Er is zelfs in ... Wat zal het geweest zijn? Ergens in 2021 of 2022 is er zelfs een geheim memo geweest. Dat zat achter een slotje. Toen ging dat nog zo; dit college doet dat trouwens anders: we laten u gewoon in een Excel zien wat de programmering is. Die kan iedereen zien; dat heeft dit college nieuw ingezet. Daarin stond inderdaad 46. Maar nogmaals, de onderbouwing was er niet. Via de krant hebben de omwonenden dat toen kunnen vernemen, want dat was hun vanuit de gemeente niet medegedeeld.

De **voorzitter**: Een punt van orde: ik weet niet over welke memo u het heeft, of het slotje er nog wel of niet op zit en of dat dus in openbaarheid hier mag worden gedeeld. Het is voor mij als voorzitter dus een beetje ingewikkeld om daar nu iets van te vinden. Ik vind dit nu dus heel lastig. Als zaken geheim aan de raad zijn medegedeeld en als de geheimhouding er niet af is gehaald, mogen er geen mededelingen over worden gedaan in de openbaarheid. Ik weet dat dus niet zeker, maar u gaf dat zo expliciet aan. Dit wilde ik procedureel even opmerken. Ik heb daar geen antwoord op. Ik zie vingers. Gaat het over dit procedurepunt of over de inhoud? Over de inhoud.

De heer **Posthuma** (PvdA): De wethouder heeft de raad net verteld dat hij niet wist wat het was en nu hoor ik eigenlijk dat ... Ik heb geen idee over die geheime memo, maar hij heeft kennelijk dus wel kennis gehad van het feit dat het in 2022 over 46 woningen ging, terwijl hij nog geen twee minuten geleden zei dat hij die kennis niet had. Kunt u mij even uitleggen waarom u twee keer in deze nog korte raadsvergadering - eerst over een klein dingetje met het versturen van een document en nu weer - de raad eigenlijk weer onvolledig aan het informeren bent? Daar ging mijn hele betoog de afgelopen keer over. Ik begrijp dus helemaal niet wat u nu aan het doen bent.

De **voorzitter**: En dit alles via de voorzitter, meneer Posthuma.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter, ik ga via u proberen dit probleem op te lossen, met name dat laatste punt. Dat aantal van 46 woningen is pontificaal in de krant neergezet. Op dat krantenbericht van toen is er een reactie geweest. Omwonenden dachten toen: wat is dat met die 46? Dat is waar het vandaan gekomen moet zijn. Zoals ik gezegd heb, is er geen onderbouwing, geen berekening, geen rondrekening, geen plan geweest. Het is niet ingetekend. Het is een pijltje dat gegooid is en daar stond 46 op. Meer dan dat heb ik niet kunnen achterhalen. Ik snap dus niet wat de onduidelijkheid is.

De heer **Posthuma** (PvdA): Wanneer heeft u voor de eerste keer, in uw functie als wethouder, gehoord van dat aantal van 46?

Wethouder **Van der Elst**: Ik vermoed - maar dat is een vermoeden - ongeveer ten tijde van dat krantenartikel; dat zal het haast geweest moeten zijn. Ik heb het niet onthouden. Ergens aan het eind van de rit, in augustus, september dit jaar, is het ergens langsgekomen; zoiets. Het heeft verder geen rol gespeeld in de overwegingen, want het heeft nooit een reëel plan gehad.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik wil de wethouder wel even helpen. Hij had het over een geheime nota achter een slotje. Ik heb het even opgesnord; ik heb een beetje hulp gekregen. In een krantenartikel in een van de lokale kranten werd in het voorjaar van 2021 melding gemaakt van een voornemen voor een onderzoeksfase van 46 woningen. Dat is dus inderdaad nooit een harde norm geweest. Het is ook niet een geheime nota geweest. Dit stond in een brief die destijds naar bewoners is gestuurd. Ik denk dus dat we de discussie over "geheimen achtergehouden", "niet goed geciteerde nota's" en "achter een slotje" achter ons kunnen laten. Ik kan me nu als raadslid ook herinneren dat in die periode dat onderwerp en die getallen voorbij zijn gekomen. Dat was inderdaad in de vorige raadsperiode en het was gewoon afkomstig uit een open brief aan bewoners. Volgens mij is het dus niet zo heel spannend als wij het hier misschien willen maken of eigenlijk niet willen maken.

Wethouder **Van der Elst**: Die brief naar aanleiding van dat krantenartikel kan ik wel plaatsen, ja.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): We hebben informatiebrief 33 gehad over lopende projecten. Daarin wordt een optelsom gemaakt van een aantal woningbouwprojecten. Door het getal zelf, 142, vermoed ik toch dat het meer is dan "een pijltje gooien". Kunt u iets meer vertellen over hoe u op 142 woningen kwam in informatiebrief 33? Dat geldt ook voor de omgevingsvisie: daarin worden aantallen genoemd. Niet bij dit project, maar we hebben wel vaak de indruk gekregen dat er uitgangsgetallen zijn geweest die hoger waren dan 22.

De **voorzitter**: Welke informatiebrief is dat? De wethouder stuurt immers vele informatiebrieven.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Informatiebrief 33.

De **voorzitter**: Ja, maar nummers ... De datum en wanneer die naar de raad is gestuurd. Dan kan de wethouder het misschien iets meer duiden of anders eventueel opzoeken en daar in de tweede termijn op terugkomen. Heeft u een datum of zoiets? Ik begrijp dat u daar later op terugkomt. Hou 'm vast; als u dat weet, horen we dat graag. Meneer Maassen, had u ook een interruptie?

De heer **Maassen** (SP): Ik wilde naar de datum van die brief vragen, want die lijkt mij van essentieel belang.

De **voorzitter**: Ik zie dat mevrouw Ilić de datum heeft gevonden.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): 29 april van dit jaar. Die informatiebrief is geagendeerd door D66.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de wethouder dit punt in een schorsing bekijkt - want wellicht moeten we schorsen - en in de tweede termijn met een reactie hierop komt. Ik kan me immers voorstellen dat niet alle brieven hier liggen. Wethouder Van der Elst, vindt u dat een goed voorstel?

Wethouder **Van der Elst**: Ja, dat zal ik doen, voorzitter. Ik weet ook al waar het over gaat en wat het is. Dat waren een aantal projecten waarbij nog een participatie gaande was. Het was dus een indicatief aantal, maar ik zal het straks preciseren.

Voor de reactie op het amendement van de SP om terug te gaan naar de tekentafel en naar de ontwikkelaar en om toch naar 30 sociale huurwoningen te gaan wil ik graag verwijzen naar pagina 3 van de brief van Rijnhart en vervolgens naar de motivatie op pagina 2 waarom ze dat niet willen, niet kunnen en niet gaan doen. Dat is feitelijk wat er staat. Ze gaan daar expliciet in op het aantal van 30 woningen.

De fractie van Voorschoten Lokaal, mevrouw Persoon: dank voor uw positieve woorden en uw waardering voor het gelopen participatieproces.

GroenLinks, mevrouw Ilić, over die aantallen: wanneer van 46 naar 22? Wat mij betreft vrij recent. Heel concreet: wanneer heb ik dat gezien en gehoord? Het concrete voorstel is op die participatieavond op 8 september op het bord geweest.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Begrijp ik het goed dat de wethouder persoonlijk pas op de hoogte was tijdens de informatieavond, dus tegelijkertijd met de bewoners?

Wethouder **Van der Elst**: Er is een verschil tussen waar je binnen bandbreedtes aan denkt en wat je op het bord ziet. Dat is iets anders, maar ik was in april of mei niet in de veronderstelling dat het om 36, 48 of zo zou gaan. Nee, dat kan ik me niet herinneren. Het is een beetje ingewikkeld als je terugkijkt in je geheugen: welk cijfer had je in welke maand precies in je geheugen? Als dat schuift, is dat lastig terug te halen.

Voorzitter, met uw welnemen wil ik toch door, want ik loop anders echt uit de tijd.

De **voorzitter**: Ja, dat begrijp ik, maar er zijn vragen en ik wil ook ruimte geven voor interrupties. We maken deze interruptieronde af en dan gaat de wethouder verder met zijn beantwoording.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb even teruggekeken in de openbare stukken van de regio Holland Rijnland, die allerlei zaken inventariseert over hoe de gemeenten bezig zijn met hun woningbouwplannen. Daar is een inventarisatie uit oktober 2024, dus van meer dan een jaar geleden. Daarin komt Voorschoten naar voren als de gemeente die ontzettend veel sociale huurwoningen in haar woningbouwplannen heeft. Welk aantal dat op de Jan Wagtendonkstraat gebouwd zou gaan worden, heeft Voorschoten toen doorgegeven aan Holland Rijnland?

De **voorzitter**: Ik vind dit ook een behoorlijk technische vraag.

De heer **Maassen** (SP): De vraag mag van mij technisch beantwoord worden, maar is essentieel voor de vraag wanneer de wethouder wist dat hier maar twintig woningen zouden komen.

De **voorzitter**: Ik heb geen kwalificatie van de inhoud, maar ik constateer dat dit een technische vraag is waarvan ik me kan voorstellen dat de wethouder die op dit moment niet kan beantwoorden omdat hij dit niet weet. Ik stel dus voor om ook die vraag uit te zoeken en daar mogelijk in de tweede termijn op terug te komen indien dit kan worden uitgezocht. Ik stel voor dat de wethouder nu zijn beantwoording even vervolgt.

Wethouder **Van der Elst**: Wat dat laatste betreft: ik betwijfel op voorhand of me dat gaat lukken, die 22. Ik accordeer die planlijsten niet. Dat is ambtelijk; ik ga daar niet over.

Mevrouw Ilić vroeg, als ik het goed heb begrepen: had het er anders uitgezien als we een aantal in de startnotitie hadden opgenomen? Ik ben bang van niet, want ik begrijp van Rijnhart dat het dit is of niet. Meer woningen zien ze immers niet gebeuren. Dat staat ook in die brief. Ik hoop dat dat een duidelijk antwoord is op uw vraag.

De **voorzitter**: De wethouder mag de beantwoording even afronden. Hou de vragen even vast. Dan kan de wethouder zijn beantwoording een aantal zinnen vervolgen. Dan kijk ik aan het eind rond of er nog toegevoegde vragen zijn of dat er vragen niet zijn beantwoord.

Wethouder **Van der Elst**: De heer Van Horck: die twee brieven die los van elkaar gekomen zijn, hadden we liever gekoppeld en eerder verstuurd. Dat stelt u dus terecht. In het memo dat ik heb ingebracht, spreek ik over betaalbaarheid en niet over de huurprijs. Over betaalbaarheid kun je weinig zeggen, want die is natuurlijk relatief. Je hebt een inkomen, dan een besteedbaar inkomen en vervolgens is er een systeem van huurtoeslagen. Dat is afhankelijk van je leeftijd en je gezinssamenstelling. Daarom heb ik gezegd dat je dat niet eenduidig kunt aangeven. Dan moet je echt gaan kijken wie er zou gaan wonen en welke huurprijs er dan is. Daar kan ik verder dus niet concreter in zijn.

Mevrouw Schroot, D66: in de startnotitie stond inderdaad geen aantal, zoals we hebben gememoreerd. Hoe goed ging de participatie? Dat vind ik moeilijk. Hoe meet je zoiets? Dat je niet iedereen tevreden kan houden als je een bouwproject gaat beginnen bij mensen recht voor de deur, zit er wel een beetje in. In dit geval is in de commissie ingesproken en er waren in ieder geval een heleboel mensen die wél tevreden zijn. Een enkeling heeft een brief geschreven en was niet tevreden. Dat is per saldo wat we weten. Terecht noemde u de verhuisketen die je in gang zet als je voor reguliere woningzoekenden zoekt.

De heer Posthuma, PvdA. Er zijn dingen die beter kunnen. Ik ben daarop ingegaan en ik erken dat. Dat het allemaal lastig is en dat we ons best doen, maakt verder niet uit. We moeten proberen het beter te doen; dat is waar het om gaat. Tijdig en vollediger: in ieder geval krijgt u een halfjaarlijks projectenoverzicht met daarin een rapportage, zodat u transparant ziet wat we voornemens zijn, maar dat is een rapportage; dus achteraf. Ik realiseer me dat we dit, waar we dat kunnen, meer proactief bij uw raad moeten laten belanden voordat besluiten, al dan niet half, genomen worden.

Ik denk niet dat ik eruit ga komen - dat is ook een vraag van de heer Posthuma - wanneer ik precies wist dat 22 een zeker of indicatief aantal of wat voor aantal dan ook was. Ik weet ook niet wat dit verder uitmaakt, want er ligt nu een voorstel. Dat is nu wat feitelijk ter besluitvorming voorligt.

U noemde vervolgens een reeks projecten: de Jan Evertsenlaan, het woonwagendossier, Starrenburg III en volgens mij nog een paar andere. Ik stel voor dat we op een andere manier bedenken hoe we daarmee om moeten gaan. Ik ga graag op alle vragen en bedenkingen in en ik wil graag in overleg over hoe we het samen beter kunnen doen, maar qua tijd kom ik daar nu niet aan toe.

De heer **Posthuma** (PvdA): We hebben vanavond zeeën van tijd. U kunt dus een heel epistel houden over de zaken die daarin hebben gespeeld. Ik ben wel benieuwd - dat geldt volgens mij voor meer raadsleden - naar uw reflectie op het patroon dat ik, mijn partij, denkt te zien in al deze zaken en waar de Jan Wagtendonkstraat wat mij betreft een voorbeeld van is. Ik hoor dus graag uw reflectie daarop.

De **voorzitter**: Even voor de scherpste, ook in de beantwoording: geen inhoudelijke bespreking van de diverse dossiers die zijn genoemd. U vraagt een overallreflectie.

Wethouder **Van der Elst**: Hard je best doen is niet genoeg. De output moet ook beter. Er is een relatie tussen input en output in elk proces en elk project. We moeten daarin een efficiencyslag maken. Dat betekent dat je met dezelfde input een hogere output realiseert. Dat betekent dat dingen sneller, transparanter, vollediger, kwalitatief hoogwaardiger enzovoort behandeld worden en ook terecht komen bij de raad. Daar is het nodige in te halen. In die context - ik weet niet of we zeeën van tijd hebben; die vraag leg ik natuurlijk ook bij u, voorzitter - wil ik graag nog een opmerking maken die ik nog niet gemaakt heb. De ambtelijke organisatie - ik ga daar niet over, maar ik wil er toch iets over vertellen - is al een tijdje bezig met toewerken naar een structuur waarin projecten door een meer eenduidig projectmanagement en vanuit een projectbureau worden aangestuurd. Dat is nog niet zo ver en dat heeft heel wat consequenties voor hoe dingen gaan. Als dat is ingericht, waar ik echt ook naar uitkijk, samen met iedereen in de ambtelijke organisatie, verwachten we een verbetering van de realisatiekracht van onder andere woningbouwprojecten. Dat raakt integraal de vraag die de heer Posthuma stelt. Ik hoop dat ik daarmee in ieder geval een duidelijk antwoord gegeven heb.

De heer **Posthuma** (PvdA): Mijn voorganger Ad de Graaf heeft langer voor zoiets gepleit. Ik snap dus de beweegredenen, maar ik merk toch een beetje dat het eigenlijk gaat over wat de

ambtenaren hier niet zo goed hebben gedaan. Dat steekt mij toch een beetje. In het door mij genoemde rijtje voorbeelden zijn politieke keuzes of afwegingen gemaakt waarin u andere keuzes had kunnen maken en eerder naar de raad terug had kunnen komen. Dat heeft helemaal niks te maken met hoe het ambtelijk georganiseerd is; dat heeft alles te maken met hoe u het gedaan heeft. Daar wil ik graag een duidelijke reflectie op krijgen, zodat wij ook kunnen zien dat u daarvan wil leren en dat daar ook ontwikkelingen in zijn. Wat ik nu in het verhaal hoor, is vooral een vingerwijzing, allesbehalve naar uzelf.

Wethouder **Van der Elst**: Ik vind het jammer dat het kennelijk niet landt waar het moet landen, want ik heb vanavond toch een aantal keren gezegd dat ik in de spiegel kijk en daar lering uit trek. In die zin reflecteer ik het dus op mezelf. Ik heb gezegd dat ik zelf vind dat ik dingen beter kan doen. Ik heb gezegd dat ik zelf vind dat alleen je uiterste best doen niet genoeg is. Het moet ook aankomen en het moet geleverd worden. Dat heb ik ook gezegd.

De **voorzitter**: De laatste vervolginterruptie op dit punt, want dan is het wel genoeg geweest.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter, dat is een terechte opmerking. Het punt is dat u zegt dat u aan het reflecteren bent, maar ik hoor de reflecties niet. Daar ben ik naar op zoek; ik denk dat met mij ook veel anderen daarnaar op zoek zijn.

Wethouder **Van der Elst**: Het gaat wel tijd kosten, maar dan ga ik ze nog een keer noemen; ik weet niet of dat wijs is. Ik heb gezegd dat we op basis van de kennis van nu, op basis van voortschrijdend inzicht, beter een aantal hadden kunnen opnemen in de startnotitie. Dat trek ik me aan; dat heb ik u gezegd. Dat hebben we niet gedaan en daar was ik debet aan. Dat is dus een reflectie. Ik heb gesproken over het feit dat we tijd kwijtraken. Dat komt doordat er een wisseling is geweest van ontwikkelaar. Ik heb erover gesproken dat ik meegegaan ben in het feit dat we in de commissievergadering afgedwaald zijn en samen eigenlijk op de stoel van de ontwikkelaar zijn gaan zitten. Dat is ook reflectie; daar was ik ook debet aan. Ik denk dus dat er op tal van punten gereflecteerd is; dat doe ik nu dus twee keer.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik wil even tegen meneer Posthuma zeggen dat ik helemaal niet heb gehoord dat meneer Van der Elst zegt dat het aan de ambtenaren ligt. Ik heb hem wel horen zeggen dat er een verandermanagement aankwam bij de ambtenaren.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we hier vanavond geen discussie gaan voeren over de inrichting van de ambtelijke organisatie en het functioneren ervan. Een korte reactie, mits die niet over de ambtelijke organisatie gaat.

De heer **Posthuma** (PvdA): Nee, ik zal daarvan wegblijven.

De **voorzitter**: Zowel raadsleden als wethouder blijven daarvan weg. Wij staan ervoor. Ambtenaren kunnen zich hier niet verdedigen. Dat betekent dat de wethouders, burgemeester en raadsleden daarvoor moeten staan. Meneer Posthuma, een korte reactie.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik bracht het onderwerp niet zelf op; ik reageerde daarop. Een korte reactie op mevrouw Persoon: ik denk dat de wethouder niet helemaal begrijpt dat hij ons als raad meer moet meenemen. Wij zijn geen medewerkers waar bepaalde mededelingen aan worden gedaan. Wij zijn het hoogste orgaan. Ik denk dat het vooral met dat aspect een aantal keren mis is gegaan in de raad. Dat is de reden waarom ik de wethouder daarop aanspreek, omdat ik denk dat wij onze rol dan beter kunnen gaan vervullen. Ik wacht gewoon op die reflectie van de wethouder.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik heb dat nooit kunnen merken.

De **voorzitter**: Het is goed dat dat gewoon helder wordt.

De heer **Posthuma** (PvdA): We leven in een wereld waarin verschillende opvattingen, observaties en meningen leven. U mag die hebben en ik probeer mijn observaties en oordelen met deze raad te delen en te kijken of daar een meerderheid voor gevonden kan worden. Zo werkt democratie en ik hoor straks graag de uitkomst.

Wethouder **Van der Elst**: De laatste opmerking: ik heb het niet expliciet gezegd, maar amendement 380 van de SP willen we ontraden.

De **voorzitter**: Zijn alle vragen beantwoord of zijn er op basis van de beantwoording aanvullende vragen aan de wethouder?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik heb een aanvullende vraag, ook naar aanleiding van de technische vraag die de heer Maassen stelde over het aantal woningen. Zou de wethouder nog even kunnen kijken hoeveel woningen er stonden in de intentieovereenkomst die volgens mij in 2022 gesloten is met De Sleutels?

De **voorzitter**: Het aantal woningen in de intentieovereenkomst van 2022. Dat neemt de wethouder mee.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Mijn vraag was niet of het aantal woningen in 2023 in de uitgangspunten of in het kader had moeten staan, maar of de wethouder erover zou kunnen filosoferen of het voorstel van vandaag er anders uit had gezien als wij als raad er eerder in waren meegenomen dat het toch 22 woningen zouden worden.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Elst, kunt u op deze vraag een filosofie geven?

Wethouder **Van der Elst**: Dat kan ik niet, want dat is een hypothetische vraag. Dat zou echt de ontwikkelaar moeten zeggen. Ik ben de ontwikkelaar niet. Ik stuur geen architect aan en ik maak geen schets. Dit is hypothetisch; ik weet dit niet.

De **voorzitter**: Alle vragen zijn beantwoord. Er zijn nog enkele technische vragen over. Met uw goedvinden stel ik voor dat we nu even schorsen. Dan kan de wethouder bekijken in welke mate hij de zeer technische en gedetailleerde vragen kan beantwoorden. Voordat de tweede termijn van de raad zal beginnen, zullen we de wethouder vragen om de antwoorden op de technische vragen die beantwoord kunnen worden, alvast aan u mee te geven, zodat u die beantwoording kan meenemen in de tweede termijn. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Ik schors de vergadering voor vijftien minuten, want ik kan me voorstellen dat dit even uitzoekwerk vereist.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een kleine huishoudelijke mededeling: de schorsing gaat langer duren. Ik schors de vergadering tot 21.55 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een kleine huishoudelijke update: de schorsing gaat langer duren. Ik schors de vergadering tot 22.25 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een kleine huishoudelijke update: de schorsing gaat langer duren, heb ik begrepen. Ik schors de vergadering tot 22.45 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een kleine huishoudelijke mededeling: de schorsing gaat ietsje langer duren. Ik schors de vergadering tot 23.00 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een huishoudelijke mededeling: het eind lijkt in zicht. Nog één keertje verlengen; ik hoop dat we de vergadering rond 23.50 uur à 23.55 uur kunnen vervolgen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een kleine huishoudelijke mededeling: u heeft een e-mail ontvangen. Wellicht kunt u alvast kennisnemen van de inhoud daarvan. Over enkele minuten wordt de raadsvergadering vervolgd, maar het is goed als u alvast kennisneemt van de inhoud van de e-mail.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Alvorens we verdergaan met het inhoudelijke punt heb ik een aantal praktische agendatechnische mededelingen. Zoals u allen heeft gemerkt, heeft de schorsing iets langer geduurd, hetgeen betekent dat de agendapunten over het Warmtebedrijf, het grondbeleid en ook de motie vreemd aan de orde van de dag over de BOPA worden doorgeschoven naar de volgende raadsvergadering op 11 december. Bent u daarmee akkoord? Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Dat houdt dus in dat agendapunt 7 over de Jan Wagtendonkstraat het enige agendapunt is dat hedenavond nog op de raadsagenda staat.

Alvorens ik de wethouder het woord geef: als het goed is, heeft u één stuk in handen gekregen. Dat betreft de anterieure overeenkomst met Rijnhart Wonen, met uitzondering van artikel 6, waar geheimhouding op rust. Dat artikel is zwart gemaakt. Die overeenkomst heeft u uitgereikt gekregen. U heeft zojuist ook een e-mail ontvangen met een memo, waarin de tijdlijn is aangegeven. Heeft iedereen die twee documenten tot zich kunnen nemen? Dat is het geval.

De reden voor de schorsing was dat nog een aantal vragen openstonden. Het woord is aan wethouder Hans van der Elst, die zal ingaan op de stukken die u zijn toegezonden en die ook antwoord zal geven op de nog openliggende vragen. Ik stel voor dat de wethouder eerst even zijn verhaal mag doen. Daarna is er uiteraard ruimte voor het stellen van vragen.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. De avond loopt anders dan we allemaal hadden verwacht. Excuses daarvoor aan de mensen op de tribune, de raadsleden en alle anderen hier, ook de collegeleden; de planning is nu anders. Graag wil ik een aantal stukken aan u voorlezen die zojuist naar u toegestuurd zijn. Dat gaat feitelijk over de tijdlijn, stapsgewijs: wat is er gebeurd en gecommuniceerd rond het woningbouwproject Jan Wagtendonkstraat, wat is daarover met de raad gecommuniceerd en wat is - daar wil ik mee beginnen - mijn reflectie daarop?

"Ik informeer u hierbij over de tijdlijn van de besluitvorming en de informatievoorziening aangaande het project Jan Wagtendonkstraat. Ik eindig dit memo met een reflectie op de ontijdige en onvolledige informatievoorziening aan de raad." Ik sla een stuk over in het memo dat u zojuist is toegestuurd en ik vervolg mijn mondelinge inbreng met de paar laatste alinea's over reflectie op de informatievoorziening: "Naar aanleiding van deze tijdlijn realiseer ik mij dat het indicatieve aantal van 46 woningen voor de Jan Wagtendonkstraat in 2021 door het college gecommuniceerd is met de gemeenteraad en sindsdien door het college niet herroepen of bijgesteld is. Ik begrijp dat de raad daar terecht de verwachting aan heeft mogen ontlelen dat er op deze locatie een bouwplan van om en nabij 46 woningen ontworpen zou worden. In de startnotitie uit 2023 is weliswaar opgenomen dat het participatieproces herstart zou worden en met een schone lei opnieuw zou beginnen. Dat deze herstart ook inhield dat het aantal woningen opnieuw besproken en ingetekend zou worden, had ik moeten expliciteren en ik heb dat helaas nagelaten. In mijn herinnering" - tussen 2021 en twee uur geleden - "heb ik, met de kennis van achteraf, te veel waarde toegekend aan het voorbehoud dat de planlijst uit 2021 nog slechts indicatief was." Want in die planlijst van 2021 staat een voorbehoud over het aantal van 46. "Ik begrijp dan ook de verwarring en verontwaardiging vanuit uw raad dat ik met het onderhavige raadsvoorstel en uitwerkingskader", zoals dat vandaag op de agenda staat, "niet aan uw verwachting heb voldaan. Ik betreur de onvolledige en ontijdige informatie aan de raad", want daar is wel sprake van, "en bied u daarvoor mijn oprechte verontschuldiging aan." Tot zover het stuk dat ik graag aan u wilde voordragen, met een extra bevestiging van hetgeen u al in de tekst ontvangen heeft.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat we verdergaan met de tweede termijn van de raad. Indien een extra ronde nodig is, gaan we dat uiteraard doen, maar ik zie de hand van de heer Posthuma. Ik neem aan dat u een ordevoorstel heeft.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja, voorzitter. Excuses aan de bewoners op de publieke tribune, want we zijn nu met een onderwerp bezig dat eigenlijk niet meer over de bewoners zelf gaat, maar over het politieke feit dat nu gecreëerd is. Het ordevoorstel is dat we even willen schorsen, omdat wij nu nieuwe informatie hebben gehoord. We willen daar ons standpunt over bepalen.

De **voorzitter**: Hoelang heeft u schorsing nodig?

De heer **Posthuma** (PvdA): Dat vind ik lastig, want de coalitiepartijen hebben de afgelopen tweeënhalf uur à drie uur de tijd gehad om al die informatie tot zich te nemen. Wij hebben deze informatie de afgelopen tien minuten gekregen. Ik vind dus dat wij ook even de tijd moeten nemen om hier zorgvuldig en goed naar te kijken.

De **voorzitter**: Ik heb voorgesteld om te schorsen, zodat de wethouder de technische vragen die waren gesteld en waarop op dat moment geen antwoord kon worden gegeven, kon beantwoorden. Wat tijdens de schorsing al dan niet heeft plaatsgevonden, is onderwerp van het politieke debat dat hier moet gaan plaatsvinden. Maar ik begrijp dat er behoefte is aan een schorsing op basis van de nieuwe informatie; dat is waar het nu over gaat. We gaan geen waardeoordelen geven over de lengte van de schorsingen, want dat is nu eenmaal zoals dat loopt. Meneer Posthuma, zal ik, met uw goedvinden, schorsen tot 0.30 uur? Een kwartier, tot 0.20 uur? Er is een ordevoorstel om te schorsen. Als er verzocht wordt om een schorsing, kennen we die altijd toe. Dat doen we altijd, dus ook vanavond. We hebben nu nog geen enkel inhoudelijk punt gewisseld. Ik heb iets aangegeven over wat de heer Posthuma memoreerde over de schorsingen. Er is behoefte aan een schorsing. Die ga ik nu als voorzitter toekennen. Zo werkt het. Ik schors de vergadering hierbij tot 0.20 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een kleine huishoudelijke mededeling: de schorsing duurt wat langer, heb ik begrepen. Ik denk dat we rond 0.30 uur, mijn eerdere voorstel, de vergadering wellicht zullen vervolgen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Posthuma, die had verzocht om een schorsing. U wilt iets vooraf zeggen, voordat u ingaat op de inhoud.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik sloot net af met woorden die een interpretatie van mij waren en geen duidelijke observatie. Ik wil de coalitiepartijen meegeven dat ik die door mij uitgesproken woorden terugneem. Het was niet de bedoeling om dat op die manier te zeggen. Vandaar akte daarvan.

De **voorzitter**: We gaan nu beginnen met de tweede termijn van de raad.

De heer **Maassen** (SP): Het is gebruikelijk dat degene die de schorsing heeft aangevraagd, even een korte terugkoppeling geeft voordat de termijn begint.

De **voorzitter**: Zeker, maar we beginnen nu dus met de terugkoppeling en de tweede termijn van de raad. Het komt goed. Meneer Posthuma, het woord is aan u, omdat u had gevraagd om de schorsing en om de terugkoppeling daarvan te geven.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben er met de oppositiepartijen over gesproken. Het lijkt ons nu verstandig om het debat te vervolgen en met de verschillende partijen de wegging te maken van wat we zojuist als nieuwe feiten gehoord hebben van de wethouder, ook vanuit zijn standpunt, en dat we eventueel vragen aan de wethouder kunnen stellen naar aanleiding van wat er nu gebeurd is. We zouden nu dus eigenlijk gewoon het rondje willen maken dat u in de eerste termijn ook gemaakt heeft.

De **voorzitter**: Prima, dat zie ik als een ordevoorstel. Is de raad er akkoord mee dat ik de ronde ga maken zoals we die in de eerste termijn maakten, waarbij vragen aan de wethouder kunnen worden gesteld over de nieuwe informatie die de raad heeft ontvangen? Daar waar u appreciaties heeft, kunt u die uiteraard ook nog meegeven. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik denk dat wij hier aankijken tegen de gevolgen van een ongelofelijk langdurig traject. Het is al eerder gezegd: dit traject loopt eigenlijk al bijna veertien jaar. Tijdens dat traject zijn de spelers op dat speelveld ondertussen verwisseld en veranderd. Ik denk dat we daar vanavond de gevolgen van hebben gezien in die zin dat informatie blijkbaar niet

altijd duidelijk is en dat onduidelijk is op welke momenten welke informatie is gewisseld. En ik denk dat we hebben gezien dat dit voor heel veel onduidelijkheid en inderdaad voor irritatie heeft gezorgd. Wat ik ook heb gezien, is een wethouder die diep door het stof is gegaan, een wethouder die niet alleen heeft gereflecteerd en in de spiegel heeft gekeken, maar die ook in alle openheid een heel groot mea culpa heeft gemaakt en heeft geprobeerd om alle feiten opnieuw op een rijtje te zetten. Nee, dat heeft hij niet geprobeerd; hij heeft dat daadwerkelijk gedaan. Ik kan daar alleen maar mijn waardering voor uitspreken, want je stelt je nogal kwetsbaar op door hier in de openbaarheid van deze vergadering zo diep door het stof te gaan, wetende wat de politieke implicaties daarvan zouden kunnen zijn. Ik heb daar bewondering voor.

Ik heb de stukken bekeken, die wij inderdaad niet eerder hebben gekregen dan de oppositie. Het gaat natuurlijk over dat aantal van 46 woningen of over dat het geen 46 woningen waren. Ik moet constateren dat dat aantal in het verleden, in 2021, inderdaad in een informatiebrief is benoemd. Ik denk of ik weet dat vanuit dat punt dat getal altijd is blijven hangen, maar er staat inderdaad ook bij dat dat een indicatief aantal is. In de stukken, in de anterieure overeenkomsten, wordt dat niet expliciet benoemd. Dat is verwarrend, maar het is niet onjuist. Het raadsvoorstel zoals dat nu voor ons ligt, klopt inhoudelijk wel. Over de informatieverstrekking en over hoe de procedure is gegaan, is inderdaad veel te zeggen. Ook de VVD baalt van hoe dat is gegaan; laat dat duidelijk zijn. Maar de VVD wil instemmen met dit voorstel, omdat het inhoudelijk klopt, omdat elk alternatief om het traject opnieuw te beginnen, om wijzigingen door te voeren of hoe dan ook, voor een gigantische vertraging gaat zorgen - er is dan een grote kans dat de initiatiefnemer Rijnhart Wonen zich terugtrekt - en niet in de laatste plaats omdat zowel de raad als de omwonenden dan niet meer weten waar zij aan toe zijn. Het alternatief is altijd slechter dan wat er nu ligt. Het is geen slecht plan. Het is misschien niet wat we hadden verwacht, maar het is geen slecht plan. Ik steun het college en de wethouder ook vanwege de houding die ik vandaag heb gezien. Achter de schermen is snoeihard gewerkt. Het resultaat daarvan is dat er nu duidelijkheid is gekomen. Ja, dat hadden we liever eerder willen zien en ja, dat hadden we eerder moeten zien. Daar wil ik ook in meegaan, maar bij de VVD is er voldoende wethouder in de wethouder. Er is vertrouwen in dit voorstel en er is vertrouwen in dit plan. Ik heb er ook vertrouwen in dat het uiteindelijk heel mooi uitgewerkt gaat worden. Daar wil ik het even bij laten.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Er zijn heel veel verschillende aspecten in dit verhaal. Laat ik beginnen bij waar het eigenlijk over zou moeten gaan, de inhoud. Toen het raadsvoorstel werd gepubliceerd en ik voor het eerst las dat het om 22 woningen zou gaan, was ik echt behoorlijk verrast en vroeg ik me af of ik ergens gemist dat het aantal woningen was afgeschaald van 46 naar 22. Zoiets kan je missen, ergens in de tussenliggende vierenhalf jaar. Maar uiteindelijk blijkt vanavond dat ik het helemaal niet gemist heb, maar dat het niet meegedeeld is. Het is door het college niet gecommuniceerd aan de raad. Dat neem ik de wethouder heel erg kwalijk, want dat is niet hoe je als bestuur moet omgaan met het hoogste orgaan in je gemeente in een dossier dat zo belangrijk wordt gevonden door iedereen. Daarom is het amendement dat ik heb ingediend, eigenlijk nog erg mild, want ik vraag niet eens om 46 woningen. Nee, de SP vraagt om in ieder geval 30 woningen, wat ook al een flinke hap minder is dan het aantal woningen waarvan wij tot voor kort dachten dat dat hier gebouwd zou worden. Het amendement wordt dan ook zeker nog in stemming gebracht, maar er is ook iets anders aan de hand. Niet alleen is de informatievoorziening over het aantal woningen de afgelopen vierenhalf jaar erg gebrekkig geweest; vanavond nog heeft de wethouder in zijn eerste termijn een aantal keren - ik zou bijna willen zeggen: met de hand op het hart - betoogd dat wat hij zei, toch echt klopte om vervolgens, na een schorsing van meer dan tweeënhalf uur, met een tekst te komen waarin hij zegt dat dat toch niet zo is en dat hij zijn excuses daarvoor aanbiedt. Om te beginnen wil ik de wethouder complimenteren voor de manier waarop hij hier zijn excuses heeft aangeboden, maar ik vraag de wethouder ook of dat alles is. Ik vraag aan de wethouder of hij denkt dat hij politiek nog door kan gaan nadat hij op één avond van het ene op het andere uur ineens aangeeft dat het toch heel anders zit. Ik vraag de wethouder daarop te reflecteren en of hij hier al dan niet consequenties aan verbindt. Ik weet dat dat een hele zware opmerking is en het doet me echt pijn om dit te moeten zeggen, maar het kan eigenlijk niet zo zijn dat je zo diep door het stof moet gaan om aan te geven dat eigenlijk je hele informatievoorziening onjuist, onvolledig en ontijdig is geweest en dat je dan gewoon blijft zitten.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik ben het totaal niet met de vorige spreker eens. Ik heb heel veel respect voor meneer Van der Elst. We zien ook dat in een stuk uit 2021 één keer die 46 wordt genoemd, maar daarbij staat gelijk dat zowel de aantallen als de tijdplanning indicatief zijn en afhankelijk zijn van het verloop van het ontwikkelproces en van de participatie.

Daarmee wordt ook schoongesproken dat het niet over die 46 gaat, want het kon nog alle kanten op. De Sleutels zijn er mee gestopt en Rijnhart heeft het overgenomen. Ik denk dat Rijnhart heel goed heeft overlegd met de inwoners. Ik ben er trots op dat ze samen tot consensus zijn gekomen.

Voor de rest wil ik echt mededelen dat we als raadslid nooit tussen Rijnhart en de omwonenden moeten gaan staan. Rijnhart was de initiatiefnemer en heeft gewoon gezien: 22 woningen kunnen en daarmee uit. Zij nemen zelf het risico dat dit kan. Wie zijn wij als raadslid om hiertussen te gaan staan?

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor mevrouw Persoon zeggen: wij zijn meegenomen. Nou, u misschien wel, maar wij in ieder geval niet. Dat is het eerste punt. Ten tweede: "wie zijn wij om ertussen te gaan staan?" Wij zijn de gemeenteraad van Voorschoten. Wij zijn het hoogste politieke orgaan en wij horen hierover geïnformeerd te worden door het college. Dat is veel te laat gebeurd. Daar heeft de wethouder zijn excuses voor aangeboden; misschien heeft hij er bij u in de fractie wel meer over verteld, maar ik wist er niet van totdat dit raadsvoorstel gepubliceerd werd.

De **voorzitter**: En uw vraag is? Want een interruptie is een vraag.

De heer **Maassen** (SP): Mijn vraag is: bent u het niet met mij eens dat u misschien een beetje erg positief bent ten opzichte van de wethouder?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Dat ben ik niet met u eens. Wij zijn niet eerder meegenomen. Wij hebben dit allemaal net zo snel gekregen als jullie. Dus bij dezen. Ik vind Hans van der Elst een geweldige wethouder en daarmee uit.

De **voorzitter**: Er is nog een interruptie. Kort en bondig, geen uiteenzettingen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik deel met mevrouw Persoon dat meneer Van der Elst een goed persoon is, maar daar gaat het even niet om. In artikel 15 van de intentieovereenkomst die in juni 2024 gesloten is met Rijnhart, wordt heel nadrukkelijk verwezen naar informatiebrief 015, waar die 46 woningen gewoon in staan. Dat betekent dat op het moment dat die intentieovereenkomst getekend werd, die 46 woningen eigenlijk het richtgetal was. De wethouder heeft de afgelopen periode gezegd dat dat niet het geval is geweest. Volgens mij heeft hij daarmee ...

De **voorzitter**: Wat is uw vraag? Dit is namelijk een interruptie.

De heer **Posthuma** (PvdA): Als u deze feiten zo ziet, mevrouw Persoon, hoe kunt u dan zeggen dat de wethouder het daarmee goed gedaan heeft of dat dat conform de waarheid is geweest? Dat is namelijk niet het geval; dat blijkt namelijk letterlijk uit de papieren die hier liggen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik heb het net al voorgelezen: er staat een disclaimer in aan de voorkant, die zegt dat de hoeveelheid openstond. Die disclaimer kan je zelf ook lezen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat u het hier niet over eens gaat worden. Ik wil geen inhoudelijke beschouwingen meer hebben. Ik wil één vraag horen, een korte vraag, de laatste op dit punt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ben het met u eens dat het een indicatie is, maar als het van 46 naar 22 gaat, een vermindering met meer dan de helft, vindt u dan dat deze wethouder daarmee niet in een vroeg stadium naar de raad moest komen, zeker in juni 2024? Bent u dat met mij eens, mevrouw Persoon?

De **voorzitter**: Dit alles via de voorzitter.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik ben het er niet mee eens, want dit is gewoon hoe het gelopen is met de onderhandelingen met Rijnhart.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Het is heel spijtig, heel teleurstellend, frustrerend en eigenlijk ook wel schokkend wat er nu gebeurt. Ik sloot nog hoopvol af met mijn vraag aan de wethouder of hij wilde filosoferen over wat er vanavond had kunnen gebeuren als de raad eerder was meegenomen. Ik hoor namelijk een rode lijn: eigenlijk vinden we allemaal dat er een beetje weinig woningen komen, minder dan we hadden verwacht. We horen van de wethouder dat dat

niet uit de lucht gegrepen was en geen pijltje op de muur was, maar dat onze verwachting wel op iets gefundeerd was. Ook heeft deze raad, ook de oppositie, zich meermaals constructief opgesteld. We hebben meegedacht over verschillende plannen. Die zijn aangepast en we hebben ermee ingestemd, zoals over de woonwagens. Ik durf wel te filosoferen dat dit plan er anders uit had gezien als deze raad eerder meegenomen was. Ik snap dat de bewoners dan misschien denken: o help, hadden we dan flats van vijftien hoog gehad? Nee, zeker niet, maar de parkeernorm is voor GroenLinks bijvoorbeeld best wel bespreekbaar. Je hoeft niet zoveel auto's en dan zou je echt wat ruimte erbij hebben voor meer woningen. Zo zijn er verschillende oplossingen te verzinnen. Misschien zijn er subsidies beschikbaar en waren we op tijd geweest. Kortom: dit is gemeenteground die maar één keer op deze manier bebouwd kan worden. De hele avond is er het gevoel "dit of niet", maar door ons zo laat mee te nemen, is het slikken of stikken en krijgen we voor ons gevoel helemaal niet het optimale plan. Dat is heel teleurstellend. Daarnaast is het na twee uur schorsen ook echt wel schokkend ... Wij zijn ook gewoon een beetje boos, nu de wethouder toegeeft dat hij heeft zitten jokken. Ik heb gevraagd wanneer de wethouder persoonlijk op de hoogte was.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Jokken doe je doelbewust; dan ben je bewust mensen om de tuin aan het leiden en aan het liegebeesten. Is mevrouw Ilić het met mij eens dat het een samenloop van totale onhandigheid is? Dat woord wil ik wel gebruiken. Het is onwetendheid of wat dan ook, maar er is echt geen sprake van doelbewust de raad om de tuin leiden en jokken.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): "Ik begrijp dat de raad daar terecht de verwachting aan heeft mogen ontleenen dat op deze locatie een bouwplan van om en nabij 46 woningen ontworpen zou worden. Ik had beter moeten expliciteren en heb dat helaas nagelaten." Dat heeft betrekking op mei 2023; dat was het moment waarop aan partijen een soort carte blanche werd gegeven - lees "schone lei"; volgens mij is dat hetzelfde - om met andere getallen te komen. Nadat ik vroeg "wanneer was u zich er persoonlijk van bewust dat er andere getallen zouden gaan circuleren dan 46?", hoorde ik "mei 2025". Er zit bijzonder veel licht tussen mei 2023 en mei 2025. Ik hoor de wethouder daar excuses voor maken. Ik kan dus niet anders concluderen dan dat hij dat ook vindt.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik denk dat we het erover eens zijn dat die tijdlijn van de informatieverstrekking inderdaad niet goed is geweest en dat daar zojuist uitleg over is gekomen, maar mijn vraag was: heeft de wethouder hier doelbewust de raad om de tuin geprobeerd te leiden en heeft hij doelbewust zitten jokken - dat woord gebruikt u - of heeft hij een fout gemaakt?

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Ik kan wel filosoferen maar niet in het hoofd van de wethouder kijken. Dat hoor ik dus graag van de wethouder.

De **voorzitter**: Dan ligt die vraag bij de wethouder. Ook mevrouw Persoon wilde reageren.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Bart Lavrijsen was mij voor; ik had dezelfde vraag.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Misschien weten sommigen het niet, maar ik heb een verleden als docent in het onderwijs. Een van de colleges die ik heb gegeven, ging over morele problemen en het "problem of the many hands": in een grote bureaucratie gebeurt veel; wie is uiteindelijk politiek verantwoordelijk? Dat is uiteindelijk de politiek gekozen bestuurder, de wethouder, maar tegelijkertijd is de vraag ook of je hem of haar overal voor verantwoordelijk kan houden. Dat is een politiek dilemma. Dat is volgens mij de kernvraag die hier nu voorligt. In die zin sluit ik mij zeer aan bij wat collega Lavrijsen net zei over de term "jokken". Ik heb niet de indruk dat er hier nou sprake van is dat de wethouder doelbewust informatie heeft achtergehouden. Dat er een fout gemaakt is, staat vast. Dat is ook door het feitenrelaas zo gecommuniceerd. Verdient het de schoonheidsprijs? Nee, absoluut niet. Had de informatievoorziening beter op orde moeten zijn? Ja. Volgens mij is iedereen het daarover eens.

Kijkend naar de inhoudelijke punten zie ik dat in fase 1, waarin De Sleutels het project in handen hebben, 46 woningen worden genoemd als indicatie. Dan komt het college al snel tot de conclusie dat 46 niet kan rekenen op draagvlak. Het proces gaat dus ook van de rails. Uiteindelijk krijgt Rijnhart de kans om het proces vlot te trekken. Dat doen ze ook, maar de uitkomst is dat het aantal lager is. Ik vind hierbij twee vragen belangrijk. De eerste vraag is de vraag over het aantal. Rijnhart geeft in zijn brief van 7 november heel duidelijk aan dat dit voor Rijnhart het hoogst haalbare is. Wat mij betreft geeft Rijnhart daar een waterdichte onderbouwing voor. Had ik die brief eerder willen hebben? Ja. Heb ik hem eerder gekregen? Nee. Reken ik dat de wethouder aan?

Dat is een politieke weging. De vraag is nu of wij als raad een andere uitkomst hadden gehad als we gestuurd hadden op een hoger aantal. De vraag is alleen of de positie die je als raad nu als kaderstellend moet gaan innemen, is dat je in dit gevoelige participatietraject op aantallen moet gaan sturen. Heel eerlijk gezegd ben ik daar terughoudend in.

Had het gemeld moeten worden door de wethouder? Het antwoord is ja. Ik heb gezien dat de wethouder hier duidelijk, onder stoom en kokend water, een feitenrelaas aan de raad heeft gepresenteerd dat sluitend is maar ook stuitend, dat hij daar reflectie op heeft getoond en daar verantwoordelijkheid voor neemt. Ik wil er heel duidelijk over zijn dat ik daar heel veel respect en ook waardering voor heb. Dat laat onverkort dat ik ook van mening ben dat deze informatie eerder in de raad had moeten liggen. Dan hadden we een andere weging kunnen maken. Volgens mij is iedereen het daarover eens.

De **voorzitter**: Ik zag al vijf keer een vinger. Meneer Maassen, ik stel voor dat we meneer Van Horck even zijn verhaal laten afmaken en dat u de vraag aan het eind kan stellen, als u die dan nog heeft.

De heer **Van Horck** (CDA): In dat tweede participatietraject is nergens gebleken dat die 46 woningen echt doorgezet konden worden, want er was in het eerste traject geen draagvlak voor 46 woningen. Het stond dus vast dat er een lager aantal zou komen. Had dat eerder gemeld moeten worden aan de raad? Ja. Maar nogmaals: ik bekijk dit probleem ook als zijnde een probleem van vele handen. Is er nou sprake van dat de wethouder doelbewust informatie heeft achtergehouden? Alles afwegende kan ik niet tot een andere conclusie komen dan dat dat niet het geval is. Verdient het de schoonheidsprijs? Nee. Hoe ik dit politiek moet wegen? Ik zou zeggen: ik kijk naar een wethouder die heel diep door het stof is gegaan, die zijn excuses heeft gemaakt, die onder stoom en kokend water openheid van zaken heeft gegeven. Vind ik dat het de schoonheidsprijs verdient? Nee, maar hij heeft wel openheid van zaken gegeven. Vind ik het hem aan te rekenen dat die informatie eerder naar de raad had moeten komen? Heel eerlijk: persoonlijk vind ik van niet. Hier is een probleem van vele handen, waarbij fouten zijn gemaakt die je politiek zo kunt wegen dat je die de wethouder aan kunt rekenen, maar als ik zie hoe hij zijn best heeft gedaan in de commissievergadering en nu ook in de raad om openheid te geven, dan kan ik niet tot een andere conclusie komen dan dat hij zijn best heeft gedaan om die openheid te geven, maar dat dit in eerste instantie niet is gelukt, dat hij daar in eerste instantie niet in is geslaagd. Kan ik hem dat aanrekenen? Eerlijk gezegd vind ik: onvoldoende. Ik denk dat dit een leertraject is waaruit blijkt dat de informatievoorziening over dit soort projecten veel beter moet en dat de wethouder daarin beterschap zal moeten tonen, maar wat mij betreft heeft de wethouder vanuit mijn fractie de volle steun om zijn werk te continueren en zie ik de openheid die nu, weliswaar onder stoom en kokend water, is getoond, wel als een eerste stap in de juiste richting, zoals het ook hoort.

Tot slot kijk ik even naar de bewoners. Ik vind het buitengewoon vervelend dat u hier zo lang moet zitten voor een informatievoorzieningsprobleem, terwijl er volgens mij juist draagvlak is voor het project. Dat spijt mij, maar ik hoop dat we vandaag wel een besluit kunnen nemen.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, een korte vraag.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor een heel mooi betoog met politieke theorie en ik hoor de heer Van Horck een keer of vier zeggen: "Had dat eerder gemoeten? Ja, die informatievoorziening had eerder gemoeten." Mijn vraag aan de heer Van Horck, die zoveel van politieke theorie en filosofie weet, is dan ook: wie draagt volgens u dan de politieke verantwoordelijkheid voor die beperkte informatievoorziening?

De heer **Van Horck** (CDA): Dat is en blijft een politieke weging; het is en blijft een politieke weging. Ik weeg het zo: ik zie dat deze wethouder zijn stinkende best heeft gedaan om die openheid te geven. Dan is het een politieke weging of ik dat genoeg acht. Ik acht dit genoeg. Ik ben ook van mening - dat heb ik hier vanavond ook meermaals gezegd, ook achter de schermen - dat wij bestuurders soms een meetlat opleggen die onhaalbaar is en dat er ook ruimte moet zijn om fouten te maken.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoorde de heer Van Horck net zeggen dat hij les heeft gegeven. Dat heb ik ook gedaan, onder andere in maatschappijleer. Daar leerde ik mijn leerlingen altijd dat de politieke verantwoordelijkheid altijd bij de bestuurder ligt, in dit geval bij de wethouder. De heer

Van Horck houdt een heel mooi verhaal over politieke weging, maar het antwoord op mijn eerste vraag is toch gewoon dat de wethouder politiek verantwoordelijk is? Dat bent u toch met mij eens?

De heer **Van Horck** (CDA): Dat is naar reflectie van de raad. Je kunt een wethouder niet moreel verantwoordelijk houden voor elk wisselasje dat er gebeurt in een ambtelijke organisatie. Excuus, ik wil daarmee niet zeggen dat hier sprake is van "een wisselasje", maar ik wil wel aangeven dat er ruimte zit in tot hoeverre je de bestuurder de politieke verantwoordelijkheid kunt aanrekenen. Ik maak daar een andere weging in.

De **voorzitter**: Ik constateer dat ieder daar zijn eigen weging in maakt.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): U vraagt zich een paar keer af of u dit de wethouder politiek kan aanrekenen. Jazeker, zou ik zeggen. Het valt mij op dat u steeds herhaalt dat de wethouder openheid geeft, maar bent u het met mij eens dat deze openheid pas kwam nadat toch echt een wisselasje van twee uur en graafwerk van de raadsleden nodig waren? Bent u het met mij eens dat het woord "openheid" dan niet zo gepast is en dat die meetlat voor politici vanavond daadwerkelijk echt neergelegd mag worden?

De heer **Van Horck** (CDA): Ik heb meermaals gezegd dat dit niet de schoonheidsprijs verdient en dat ik het graag anders had gezien.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik herinner iedereen aan de woorden over de Jan Wagtendonkstraat waarmee de heer Posthuma vanavond zijn betoog begon, namelijk "pijn in je buik". Ik voel pijn in mijn buik; ik denk dat dat voor heel veel mensen hier geldt, want het is gewoon helemaal niet leuk waar we nu in beland zijn. Wij zijn ervan overtuigd dat dit niet expres is gebeurd, maar het is niet voor de eerste keer dat we als raad niet tijdig, niet correct en niet juist in positie zijn gebracht. Dat geeft een rotgevoel. Dat kan ik niet meer; dat geldt ook voor mijn fractiegenoten. Daar wil ik het voor nu bij laten.

De **voorzitter**: Tot slot de heer Posthuma; houd ook uw bijdrage kort en bondig.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik weet niet of ik het helemaal kort en bondig kan houden, maar ik ga mijn best doen.

De **voorzitter**: Daar ga ik voor zorgen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Graag. Toen ik naar deze raadsvergadering ging, had ik de buikpijn die mevrouw Schroot ook beschreef. Naar goed gebruik heb ik van tevoren met alle fractievoorzitters getelefoneerd. Ik heb van tevoren ook nog met de wethouder gesproken. Ik heb ook aangegeven met welke intenties ik in deze raadsvergadering zou zitten en waarom ik het belangrijk vind om hier het punt te maken dat we hier in deze raad het algemeen belang goed moeten kunnen wegen. Doordat informatie hier niet op tijd naartoe gaat of onvolledig is, kunnen wij die goede politieke afweging niet maken. Dat is de reden waarom ik vond dat daar iets over gezegd moest worden. In de afgelopen commissievergadering maar ook in onze schriftelijke en mondelinge vragen bevroop ons iedere keer het gevoel dat bepaalde dingen gewoon niet klopten in deze hele zaak. Er zijn door mij maar ook door collega's in deze raad heel veel vragen gesteld. Die vragen worden ontweken, niet beantwoord of vergeten. In eerste instantie denk je: ik zal het zelf wel mis hebben. Maar naarmate de tijd vordert en je meer vragen stelt, denk je: wat hier gebeurt, klopt niet helemaal. We zijn nu hier. De wethouder heeft ruiterlijk zijn excuses aangeboden, maar dat is gebeurd nadat dat herhaaldelijk gevraagd is en nadat ook op feiten is gewezen, zodat hij eigenlijk niks anders meer kon doen dan zijn excuses aanbieden. Dat is niet uit vrije wil gebeurd. Als hij deze excuses aan het begin van de vergadering had aangeboden, hadden wij hier een heel andere discussie gevoerd. We hebben eerst een commissievergadering gehad waarin hier heel veel op doorgezaagd is. We hebben schriftelijke vragen gesteld, waar ook geen antwoord op kwam. We zijn vervolgens in deze raadsvergadering een hele termijn heel lang bezig geweest om door te vragen, maar er kwamen ook geen antwoorden. Pas na tweeënhalve uur zijn de juiste antwoorden gekomen. Dat is niet een spontane manier van excuses aanbieden. Als ik dat bij mij thuis doe, worden er misschien vraagtekens gezet bij de oprechtheid daarvan. Daarmee doe ik niks af aan wie de heer Van der Elst is. Het gaat mij om een beoordeling van zijn politiek handelen hierin. Ik vind het politiek handelen dat we hier nu gezien hebben onvoldoende. De excuses zijn alleen gekomen doordat wij hier als raad hem kritisch beoordeeld hebben; dat is onze taak. Dan moet je

tot de conclusie komen dat die excuses gekomen zijn onder druk en niet op basis van vrijwilligheid. Het gaat voor ons allemaal, of je nou oppositie of coalitie bent, exact om die weging. Het gaat dus niet om de vraag of het misschien anders had gekund of dat het een beetje in het midden blijft. Het gaat erom of deze excuses vrijwillig zijn gegeven. Het antwoord van onze fractie is dat de excuses niet op vrijwillige basis, maar onder druk zijn gekomen.

De **voorzitter**: Dit was de tweede termijn van de raad. Er is een enkele vraag gesteld en er is gevraagd om een appreciatie van de wethouder.

Wethouder **Van der Elst**: Dit is een heel bijzondere avond. Ik loop toch even de respectievelijke inbrengen af. Aan de fractie van de VVD, de heer Lavrijsen: dank voor uw inbreng en uw steun.

De fractie van de SP, de heer Maassen, vroeg of ik politiek door denk te kunnen gaan. Dat is volledig aan de gemeenteraad. Ik heb daar zelf niets, maar dan ook niets over te vinden en over te zeggen. Dat is mijn antwoord daarop. Ik denk dat het niet goed is om daar nog veel aan toe te voegen. Het is aan u.

Mevrouw Ilić, heb ik goed begrepen dat u feitelijk vraagt of ik bewust heb zitten jokken? Was dat feitelijk de vraag? Dan is het antwoord nee. Wist ik maar rond 21.00 uur hoezeer dat cijfer van 46 nog is doorgezet, weliswaar hangend aan een ontkrachtende tekst uit 2021, die ik al die tijd in mijn hoofd heb meegenomen in de zin van: er is niks definitiefs aan; op basis van voortschrijdend inzicht kan het nog anders worden. U ziet zelf de tekst staan van 5 maart 2021, in dat stuk. Daar heb ik te veel aan vastgehouden. Ik heb dus niet gejoekt. Tot mijn stomme verbazing blijkt het anders te zijn dan ik meende. Dat is aan de ene kant een teleurstellende ervaring, maar het is een fact of live, een feit waarmee je hebt te handelen.

Het CDA, de heer Van Horck: ja, die brief had ik ook graag veel eerder willen hebben, net zoals ik alle informatie eerder had willen hebben. Daar voeg ik aan dat ik al voordat ik wist dat het cijfer 46 kennelijk een ander leven heeft geleid dan ik me heb gerealiseerd, met u heb gedeeld dat we, terugkijkend, in 2023 met elkaar beter een cijfer in die startnotitie hadden kunnen opnemen, maar dat dat er niet in stond. Dat verklaart ook dat ik er gewoon overheen gekeken heb dat er toen kennelijk al, met een disclaimer, een cijfer was.

Mevrouw Schroot, ook dank voor uw inbreng, maar ik heb er geen vraag in herkend. Meneer Posthuma, die excuses zijn óók gekomen omdat ik het zeer betreurt dat ik me niet bewust was van informatie die er wel blijkt te zijn.

De **voorzitter**: Zijn de punten die u heeft aangestipt, door de wethouder voldoende beantwoord, besproken of aangegeven? Ik zie dat er een ordevoorstel is, een zakelijk ordevoorstel.

De heer **Posthuma** (PvdA): Wij zouden graag vijf minuten willen schorsen.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering tot 1.12 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: De schorsing was kort; we lopen tijd in. Meneer Posthuma, u vroeg de schorsing aan. Kunt u kort aangeven wat de uitkomsten van de schorsing zijn?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja, voorzitter, met zwaar gemoed, waar we het al eerder over hebben gehad. We hebben gezien dat de wethouder de overeenkomst in juni 2024 ook ondertekend heeft. We moeten ervan uitgaan dat hij ook weet wat hij heeft afgesproken. De vraag is dan of hij het niet heeft geweten of dat hij heeft gejoekt. We kunnen daar verder geen punt van brouwen. Het is wat er is gebeurd. Hij heeft wel de politieke verantwoordelijkheid. Alles bij elkaar, een optelsom van allerlei dingen, kunnen wij niet anders doen dan een motie van wantrouwen indienen. Die dienen we bij dezen in bij de griffie en we laten die delen met de rest van de raad. De motie luidt:

"Motie 370.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 13 november 2025, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de wethouder in zijn eerste termijn de raad onvolledig, ontijdig en onjuist heeft geïnformeerd;

spreekt uit niet langer vertrouwen te hebben in het handelen van de wethouder,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: De motie is net binnen. Zij wordt doorgezonden. Ik neem aan dat er aan de zijde van de raad wellicht behoefte is om daarop te reageren; althans, ik wil u daartoe in de gelegenheid stellen. Als u geen behoefte heeft om te reageren, kunt u dat ook aangeven, maar met uw goedvinden ga ik het lijstje nog één keer af, alleen om sec te reageren op de zojuist ingediende motie. Heeft u nog een toevoeging, meneer Posthuma?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik heb de motie ingediend namens de PvdA, de SP, GroenLinks en D66.

De **voorzitter**: Dank. Ik ga hetzelfde rijtje langs als in de eerste en tweede termijn. Als u geen behoefte heeft om te reageren, hoeft dat uiteraard niet. Na de derde termijn van de raad gaan we over tot de stemmingen, waarbij we beginnen met de motie van wantrouwen. Daarna wordt de rest van het inhoudelijke voorstel in stemming gebracht. We wachten nog even totdat iedereen de motie tot zich heeft kunnen nemen. U heeft intussen de mail ontvangen. Over twee à drie minuten gaan we verder.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Heeft iedereen de motie kunnen lezen? Dat is het geval. Dan gaan we nu de ronde maken voor de derde termijn.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik heb heel veel grieven en zorgen gehoord. Ik zei al eerder dat ik een deel van die zorgen begrijp. Ook de VVD is in het verleden heel kritisch geweest op heel veel dossiers. Ik vind ook dat je dat als partij, ook als coalitiepartij, gewoon moet kunnen doen en ook moet doen. Dat is altijd onze inborst geweest; wij zijn inhoudsgedreven. Maar deze motie gaan wij niet steunen, omdat ik ook zie wat er wél goed gaat, omdat ik ook zie waar de oorzaken van problemen waarmee wij geconfronteerd worden vandaan komen en omdat ik ook de goede intenties van wethouder Van der Elst en het hele college zie. Het is overigens niet de eerste keer dat ik een motie van wantrouwen voorgeschoteld krijg. In de vorige raadsperiode was er ook één, ook met de naam van de Partij van de Arbeid eronder, toen in de richting van GroenLinks-wethouder Erika Spil. Ook toen zijn we voor het college gaan staan. Ook vandaag staat de VVD voor dit college en voor deze coalitie. Wij steunen deze motie absoluut niet. Ik ben erg teleurgesteld over een aantal namen die ondanks de geschiedenis, de recente geschiedenis, hier toch onder staan. Blijkbaar is er toch sprake van een soort selectieve verontwaardiging.

De **voorzitter**: De heer Maassen, een korte bijdrage van uw zijde.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Toen ik vanavond onderweg was naar de gemeenteraad voor deze vergadering, zag ik niet aankomen dat ik vanavond een motie van wantrouwen mede zou moeten indienen. Dat is niet van tevoren het plan geweest; wij discussiëren graag op de inhoud, maar dan moet je wel de inhoud hebben. We hebben moeten constateren dat vanavond een aantal keren, ook onder het motto van goede informatievoorziening, geen goede informatie is verstrekt. Zonder goede informatie kan een raad niet functioneren. Er is maar één persoon verantwoordelijk, politiek verantwoordelijk, voor dat proces en voor die informatieverstrekking. Dat is de wethouder die zijn naam uiteindelijk onder het raadsvoorstel zet. Daarom moeten we de wethouder, hoe zwaar het ook is, aanspreken op zijn verantwoordelijkheid. Dat doen we middels deze motie.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het zal niet raar zijn: wij gaan dit natuurlijk helemaal niet steunen. Hans van der Elst ken ik al heel lang. Eigenlijk vind ik het een goudeerlijke vent. Daar wil ik het gewoon bij houden. Hij is goudeerlijk; hij heeft dit echt nooit geweten.

De **voorzitter**: Mevrouw Ilić, GroenLinks.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter, bij een motie van wantrouwen is het de gewoonte dat de fractievoorzitter het overneemt.

De **voorzitter**: Zeker, maar dat is aan elke partij zelf om te bepalen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ja, maar in dit geval doen wij dat.

De **voorzitter**: Helder.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ben in het uiteindelijk heel lange debat over één onderwerp grotendeels toevoorder geweest. Ik heb dit ongeluk dus eigenlijk zien gebeuren. We hoorden net de vraag stellen of de wethouder dit bewust heeft gedaan. Dat is natuurlijk een persoonlijke vraag, maar ik durf eigenlijk wel te zeggen: nee, dat geloof ik ook niet. Daarin wil ik hem absoluut het voordeel van de twijfel geven. Het probleem is dat er een punt komt waarop die vraag eigenlijk niet meer zo heel relevant is. De wethouder heeft in de eerste termijn op directe kritische vragen, die niet compleet onvoorzien waren - het was duidelijk dat hier vragen over zouden komen - dingen gezegd die achteraf niet bleken te kloppen. Dat ging niet over iets irrelevant, maar over de kern van het betoog. Vervolgens werd hij geconfronteerd met graafwerk van raadsleden, die zeiden dat dit niet klopte. Toen kwam er achteraf, op dezelfde avond, een verhaal dat het inderdaad niet blijkt te kloppen: "Wat ik gezegd heb, is fout en dat zal anders moeten." Er kwamen excuses. Dat waardeert ik; ik waardeert ook de kwetsbaarheid die de wethouder daarin toont, maar dat maakt het nou precies ook zo vervelend. We hebben zojuist bij elkaar gezeten en we hebben gezegd: wat moet je hier nou mee? Wat moet je nou doen in zo'n situatie? Het is een politieke doodzonde, zoals dat heet. Dit is zó overduidelijk en het staat op papier. We hebben het er niet over of het gebeurd is of niet; dat heeft de wethouder ons schriftelijk meegedeeld. Ik heb precies hetzelfde punt als de heer Maassen: daarvoor zijn we hier helemaal niet naartoe gekomen. Dit was helemaal niet de bedoeling. Ja, we wilden een stevige discussie over de inhoud en over het feit dat we te laat meegenomen worden bij een aantal projecten. Vervolgens zitten we hier en hebben we eigenlijk het gevoel dat we onder deze omstandigheden weinig anders kunnen dan een motie van wantrouwen indienen. Dat hebben we dus met een zwaar gemoed gedaan. Het speelt de heer Lavrijsen dat hij enkele handtekeningen onder de motie zag staan. Ik vermoed dat dat ook over de mijne gaat. Het spijt mij ook dat deze handtekening hieronder staat. Ik heb alleen niet het gevoel dat wij als fractie iets anders konden dan deze motie op dit moment indienen. Het gaat er namelijk om dat we onszelf als raad serieus nemen. We kunnen een hele goede persoonlijke verhouding hebben en ik kan persoonlijk bewondering hebben voor de ethos van de wethouder, maar we zijn ook raadslid en daarin moeten we ook onze verantwoordelijkheid nemen.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Een motie van wantrouwen is het zwaarste middel dat een raad heeft tegen een bestuurder. Wij gaan de motie niet steunen. Wij staan voor ons college. We hebben ook gezegd waar onze zorgen liggen en dat het echt beter moet. We hebben een wethouder gezien die duidelijk uitgesproken heeft dat te doen en die ook diep door het stof is gegaan, maar de feiten zijn nu wel op tafel komen te liggen. Wij zullen deze motie niet steunen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Aan goede intenties twijfelen wij geen enkel moment, maar de onhandigheid en de stapeling van onhandigheid ... Als een stapel van onhandigheid gaat wiebelen, gaat het net zo wiebelen als mijn stem nu bijna doet. Dan valt het om en dan kan het niet meer. Dat is wat er met ons vertrouwen is gebeurd. De mens Van der Elst waarderen we zeer; daar gaat het echt niet om. Maar als wethouder ... Het gaat niet meer.

De **voorzitter**: Tot slot de heer Posthuma. Ik verzoek u om uw bijdrage kort te houden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik begon mijn betoog deze avond met het toejuichen van de werkinzet en de arbeidsethos van deze wethouder, die zich vastbijt, tempo maakt en waarschijnlijk een van de mensen binnen het gemeentehuis is die het hardst werken. Dat heb ik ook gezien en dat waardeert ik heel erg. Er is alleen een verschil tussen goede intenties en de consequenties die uit dat handelen voortkomen. Volgens mij moeten we daar als raad met z'n allen naar kijken. Meerdere collega's in de raad hebben het al gezegd: toen ik vanmiddag in de trein mijn bijdrage aan het schrijven was, zat er geen motie van wantrouwen in mijn hoofd. Ik heb alle mensen hier natuurlijk van tevoren gesproken en ik heb aangegeven dat ik vond dat er een stevig politiek signaal moest worden afgegeven, maar dat was geen motie van wantrouwen. Het zou een

motie van afkeuring geweest zijn. Ik heb alle fractievoorzitters die hier in de raadzaal zitten van tevoren geïnformeerd en ik heb dit met hen besproken. Mijn intentie vanuit de PvdA was dus glashelder: wij wilden hier echt geen politiek spelletje in spelen. Door de manier van bevragen van de wethouder door verschillende raadsleden is hij in het nauw gekomen en heeft hij zichzelf tegengesproken. Dat is de reden waarom we nu tot dit punt zijn gekomen. Eigenlijk zouden de coalitiepartijen dit net zo vervelend moeten vinden als de oppositiepartijen; dat zou hen sieren. Ik merk dat die rijen helaas gesloten blijven en dat er geen andere reactie komt dan het probleem kleiner maken en verdoezelen.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik vind dat te weinig. Dat vind ik jammer, want ik ken de Voorschotense raad als een raad die van de inhoud is. Ik merk nu dat daar een kleine zijstap in wordt gemaakt.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat vanuit de fracties alles is gezegd wat gezegd moest worden. Dat is het geval. Dan sluit ik de beraadslaging en gaan we over tot de stemmingen. Zoals gezegd komt eerst de motie van wantrouwen in stemming. Nee, de stemming over een motie van wantrouwen gebeurt zeker niet schriftelijk. Dat gebeurt nooit. Een motie van wantrouwen is gewoon een motie zoals die ook wordt ingediend over het snippergroen of een lantaarnpaal. Dat weet ik zeker; dat kan ik u uit eigen ervaring melden.

In stemming komt motie 370 van de PvdA, de SP, GroenLinks en D66.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. De wethouder heeft gereflecteerd en is door het stof gegaan. We hebben ook als raad een verantwoordelijkheid. Een wethouder is ook een mens. Welk mens wil dit ambt nog als er zo met elkaar wordt omgegaan? Ik zal deze motie daarom niet steunen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 9 tegen 12 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van het CDA, Voorschoten Lokaal en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 380 van de SP.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 9 tegen 12 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van het CDA, Voorschoten Lokaal en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van korte stemverklaringen, geen beraadslaging.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. We hebben ontzettend veel kritiek op het raadsvoorstel, maar als het gaat om het vestigen van sociale huurwoningen is één ding slechter dan een slecht voorstel en dat is geen voorstel. Daarom zullen wij ondanks alle bezwaren die wij hebben, voor dit voorstel stemmen, want 22 nieuwe sociale huurwoningen is beter dan geen nieuwe sociale huurwoningen.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Ik kan het niet mooier verwoorden. We zeiden het al: het is dit of niks; stikken of slikken. Dan 22 woningen op gemeenteground; dan stemmen we voor.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Bij de Jan Evertsenlaan, het woonwagendossier en wederom bij de Jan Wagtendonkstraat worden we met een voldongen feit geconfronteerd. We kunnen dan niks anders dan voor die sociale huurwoningen stemmen. Wij zullen dus akkoord gaan met dit raadsvoorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 368 van de VVD, het CDA en Voorschoten Lokaal.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

8. Sluiting

De **voorzitter**: Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de raadsvergadering. Ik realiseer mij dat deze avond anders is verlopen dan wij allemaal dachten toen wij hier vanavond binnenstapten. Uiteindelijk is dat ook een onderdeel van de politiek. Het is iets voor 1.30 uur. Ik wens u een fijne nacht. Wij zien elkaar op 11 december weer in deze raadzaal.

De voorzitter sluit om 1.28 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 11 december 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Drs. E. Krijgsman

Drs. N. Stemerding